

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia: BRAȘOVU, piața mare, Târgulul Inului Nr. 30.
Nescrierile nu se primesc. Manuscrisurile nu se restituie.
Birourile de anunțuri: Brașov, piața mare, Târgulul Inului Nr. 30.
Inserate mai primesc în Viena E. Moss, Rosenstein & Vogler (Otto Moss), H. Schalk, Alois Herndl, M. Duka, A. Oppel, J. Domberg, în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Doble; în Hamburg: A. Steiner.
Prețurile inserțiilor: o serie armonioasă pe o coloană 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicație. Publicări mai dese după tariful și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o serie 10 cr. v. a. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 32)

„Gazeta” este în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de Duminecă 8 franci. Se prenumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov: a administrațiunii, piața mare, Târgulul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 175.—Anul LV.

Brașov, Sâmbătă, Duminecă, 9 (21) August

1892.

Pecatele regimului tiszaișt.

Brașov, 7 August v.

Ungurii șovinisti făcură ca și turistul cutezător și puțin prevădător, care urcă în ruptul capului cele mai primejdioase înălțimi, fără de a se mai îngrijii, că ore pute-se-va întorce, de unde s'a dus. Cu o cutezare orbă ei se încercară a preface statul ungar dintr'un stat poliglot, adecă cu mai multe limbi, cum l'a lăsat Dumnezeu, într'un stat unitar național maghiar, cum voru să-l facă ei.

Acum după ce, cu ajutorul puterii brutale și a mijloacelor și apucăturilor măiestrite, șovinisti ungar par a fi ajuns la culmea doririlor lor, ei privesc îndărăt și vedă cu spaimă prăpastiile pe unde au trecut, vedă că nu-i modru de întorcere, că linia lor de retragere nu este de loc asigurată, că sunt în pericol de a fi nimiciți și măturați de pe fața pământului de prima vijeliă mare, ce-i poate ajunge.

Ajutat și favorizat de împrejurări, șovinismul maghiar a reeșit a înființa pe hârtia un stat național maghiar, a reeșit a introduce limba maghiară în administrația, justiția la comunicația publică; a-o introduce, într'o formă seu alta, chiar în toate școlile dela cele mai mici până la cele mai mari. Er acum când s'ar păre c'au ajuns la țintă, le vină ametele când privesc îndărăt și jură împrejur. In nici o parte nici un amic, pretutinden însă ne-mulțumire, nori grei și amenințatori!

Ce o să mai fiă cu noi în viitor?

Nimic mai firesc, decât ca aș șovinisti ungar să-și pună

cu cea mai mare îngrijire între-barea acăsta.

Despre aceste îngrijiri vorbește și o corespondență din Pesta a „Gazetei de Colonia” dela 14 l. c., care este destul de interesantă, pentru ca să reproducem aici cuprinsul ei.

Sunt îngrijiri p'acii — dice numita corespondență — și se întrebă, că ore fi-va de durată mai lungă avântul, ce l'a luat Ungaria ca stat, și maghiarismul ca națiune, în vécul de față? Acum grija acăsta s'arată în ceștiunea viitorului moștenitor al tronului.

„Pesti Naplo” a început discușiunea asupra ei, er „Nemzet” și „Pester Lloyd” au continuat-o cu prea puțin noroc, publicând un comunicat semi-oficios. E vorba de întrebarea, că ore urmașul Monarchului, care cu privilegiul iubileului încoronării a fost în măsură atât de mare s'erbătorit, fii-va și el așa de filomaghiar ca acesta? P'acii domnesce părerea, că după legea secretă a casei de Habsburg, nu va urma la tron fratele împăratului, Carol Ludovic, ci fiul lui, Francisc Ferdinand. Ungurii ară voi ca pe acest tiner archiduce să-l naționalizeze pe deplin, și făcându-l să se așede cu domiciliul permanent în Budapesta, să dobândescă aici o filială a curții. Un semn pentru acăsta este și însuflețirea, cu care, din incidentul aniversării a 20-a a zilei născerei archiducului Iosif Augustin, să s'erbătorească urmașii fostului palatin al Ungariei Iosif, ca singura ramură maghiară a casei domnitore.

Acăsta dispozițiune a Maghiarilor — adauge corespondentul gazetei germane — își află numai nutremânt prin cërta cu Români, care se accentuează tot mai tare.

Șovinismul este surprins de strinsa legătură și procederea hotărâtă a acestora. Răspunsul studenților români din Ungaria la memoriul tinerimeii universitare maghiare a deșteptat mânia întregii presse unguresci, care declară simplu toate invinuirile de asuprire, ca neadevurate. Aici se exprimă o neimpăcată deosebire a ideilor fundamentale. Rassei domnitore îi lipsește ori ce pricepere pentru ideia egalei îndreptăcirii naționale și pentru libera dezvoltare a nemaghiarilor, căci ea numai în stăpânirea ei și în contopirea celorlalte naționalități vede condițiunile unei existențe asigurate a ei. De aceea dără și sunt atât de puține prospecte pentru o înțelegere, și este așa de mare pericolul unui conflict civil interior.

In fine corespondentul foi germane găsește, că este lucru ridicul când foile opoziționale maghiare voesc să facă responsabilă politica de naționalitate a contelui Szapary pentru aceste stări îngrijitoare. Adevărul însă este, că „acum se răsbună pecatele regimului exclusiv național tiszaișt.”

Multe adevăruri spune corespondentul „Gazetei de Colonia.” Cel mai mare și trist adevăr însă este, că șovinismul ungar, mergend totu orbișu înainte fără a se mai gândi la urmări, a ajuns acuma la un punct, de unde nu mai este cu puțință o întorcere liniștită pe calea bunei înțelegeri.

Nu este și nu va fi cu puțință înțelegerea, până când va stăpâni acest spirit neimpăcat al șovinismului, care nu vede asigurată existența rassei domnitore altfelu, decât numai maghiarisând toate celelalte naționalități.

Să sperăm, că îngrijirea, ce

a cuprins pe unii dintre politiciii maghiari din cauza stărilor triste create în Transilvania și Ungaria cu deosebire de politica exclusivă națională a regimului Tisza, va face să răsbescă odată și între Unguri ideia dreptății și a echității față cu poporele conlocuitoare,

Dăr acăsta speranță, fiă ea mai mult ori mai puțin întemeiată, se nu ne împiedecă pe noi Români nici o clipită în stăruințele pentru redobândirea drepturilor noastre. Noi n'avem să purtăm grija contrariilor noștri. Vedă ei cum vor ieși din încurcătura, în care i-a băgat o politică pătimășă și scurtă vedetore; noi se ne vedem de ale noastre și se ne împlinim înainte de toate sfânta datoriă față cu interesele de viață ale poporului român, fără de a căruia prosperare nici patria nu pôte fi fericită.

Să stăruim dăr pe cărarea binelui și a dreptății și să căutăm a ne întări puterile făcend, ca prin unirea lor și prin buna lor disciplinare, să crească și să sporască. Atunci vom ușura și contrariilor noștri întorcerea, căci se vor vedea în cele din urmă silii a da ascultare vocii dreptății, ale căreia temelii nici putere de om, nici dintele timpului nu le pôte nimici. Devisa noastră se fiă dăr aș și în-tot-déuna. „Ajută-ți Române, și Dumnezeu îți va ajuta!”

CRONICA POLITICĂ.

— 7 (19) August.

In sfirșit ministerul Salisbury din Anglia, după ce a primit un vot de neîncredere în camera comunelor, și-a dat dimisiunea. Regina Victoria a însărcinat cu formarea ministerului pe Gladstone, marele bărbat de stat și șef al partidei liberale. Acesta a și

FOILETONULŪ GAZ. TRANS.

CRAIA.

— LEGENDĂ. —

(Fine.)

Fecióra păși înainte cu picioarele miouțe, albe și góle, ca ale unei nimfe din Olimp. Pe fața ei gingășă se putea ceti o adencă durere. Ea nu duse nimic, ci se aședă la masă, în drépta strălucitului tron; o tăcere tainică domnia în întregul locașul.

Gelu era uimit, nu mai putea scote o vorbă, căci înfățișarea acestei fecióre îl turbura din crescută până'n tâlp. El se aședă erăși în jețul seu și stetea față'n față cu minunata dînă. Părea că sunt două statue de bronz — nici unul, nici altul nu se mișca.

Incepă acuma un cântec atât de jalnic, încât toate particulele din măes-tră zidire se clătinau, statuele își mișcau capetele și din ochi scăpau lacrimi cristaline, cari se strecurau lin în isvorul din camera cea mare. Luminile începă să dea o lumină slabă, roșiă-închisă, și părea, că prin coperiș se vedea luna labrăcată în roșu, și cu lacrimi de

sânge în ochi privia spre miriadele de stele. O ceta negră părea că se întinde încet peste totă suflarea.

Fecióra sta încă nemișcată și lacrimi dureroase acoperiau minunata ei față.

Gelu își luă curagiu. „In numele tuturor deitătorilor”, duse el, „spune-mi, cine ești, și ce însemnă toate aceste schimbări?”

Atunci erăși se făc liniște. Fecióra, cu mâna ei albă și grăsulă își aruncă perul aurit de pe umeri, apoi răspuse cu un glas de ânger: „Fă întru toate asemenea mie și-ți voi spune cine sunt și ce sunt toate acestea”. Își sterse apoi lacrimile, fruntea ei se însenină și începă a gusta din bucate cu poftă. El asemenea mânca, căci îi priea multu aceste bucate scumpe.

— „Gustă cât de bine, mire”, — duse ea — „căci acăsta e ultima ta ospetare la masa feciórei dace!”

El voia să întrebe după însemnătatea acestor vorbe; ea însă îi făc din cap să tacă, și el tăc.

După mâncare, minunata fecióra se ridică, îl luă de mână și pe el îl

puse pe tronul cel strălucit, er ea se puse în fața lui. Apoi duse:

— „Ascultă, stăpâne: Vești cununa mea?”

— „O vedă”, răspuse Gelu.

— „O vești! Și cum este ea?”

— „Impletită este din patru flori; trei din ele sunt veștede, ca bătute de brumă, a patra însă e încă de totu frumósă!”

— „Așa este! Ai vedut isvorașul cristalin din camera cea mare?”

— „L'am vedut; el curgea în murmur cu unde arginții și cu a sa apă fermecătoare umplea de miros plăcut întregă palata acăsta deescă.”

— „Privesce-lă acum și spunem, cum este?”

— „Ah!... Indurare!... E riu de sânge!”

— „Ai audut cântecul cel mândru dintău?”

— „Audit'am acest cântec ingrescu și am rămas nemișcat.”

— „Audit'ai cântecul jalnic din urmă?”

— „L'am audut și pe acesta și mi-a sfășiat inima!”

— „Vrei acum să scii, ce însemnează toate acestea?”

— Vreu, tu deit frumósă, spune-mi!”

— „Ascultă dăr! Acăsta cetățue, în care te afli, se numesc Craia; cele trei flori veștejite din cununa mea sunt trei surori ale mele, cari aș nu mai sunt, er flóra, care mai stă încă neatinsă, mă represintă pe mine. Dăr eu, ai vedut, cum am plâns. Lacrimile mele curg și acum, dăr tu nu le vești; surorile mele sunt strivite, călcate în picioare și din brațele lor sângerate est tipete sfășietore, prin cari im ceru ajutor. Dăr eu nu pot, nu sunt în stare să le ajut. Mirele meu e tiner și plâpând, brațele mele au slăbit, ajutorul meu n'ajută nimic.”

— „Dăr cine e mirele teu?”, întrebă Gelu. Ea însă privi intristată la o parte și făcend-se, că nu a înțeles, continuă mai departe:

— „Călcate sunt ele în picioare și plâng umbrele strămoșilor noștri cu lacrimi ferbinți, vedend ce aduce neunierea. Noi nu ne-am învoit să ținem una toate patru, ne-am făcut fiă-care neaternătore de olaltă și etă acum una câte una sunt repuse, dulcile mele surori.”

compusă astfel noul cabinet: D. Gladstone va fi prim-lordul al Tesaurului și ministru al Justiției: *Herschell*, lord-cancelarul, coutele *Kimberley*, secretarul pentru Indii și președinte al consiliului privat. Lord *Rosebery*, ministru al afacerilor străine. D. *Ripon*, ministru al coloniilor. D. *Asquith*, ministru de interne. D. *Bannerman*, ministru de resbelu. D. *Spencer*, ministru al marinei. D. *d'Harcourt*, ministru de finanțe. D. *John Morley*, ministru pentru Irlanda. Sir. *Georges Trevelyan*, ministru pentru Scoția. D. *Mundella*, ministru de comerț. D. *Fowler*, președinte al guvernului local. D. *Arnold Morley*, ministru al poștelor. D. *Auckland*, ministru al instrucțiunii publice. Lord *Houghton*, vice-rege al Irlandei. Presa europeană se ocupă foarte viu cu această schimbare ministerială. Foile germane și austriace și exprimă temerea, că politica engleză se va ține în rezervă față de tripla alianță, pe când foile franceze și rusești salută venirea la putere a lui Gladstone, care este un bărbat pătrunzător de adevărate idei liberale și care, după cum știm, a răspuns printr-o epistolă binevoitoare studenților universității române, cari i-au trimis memorandumul lor.

In zilele trecute stanga germană unită, din parlamentul austriac, a scos la ivelă o broșură în sensul politicii în contra Germanilor naționali. In această broșură se dice, că nisințele partidei, ca cu alte partide se formeze o majoritate, nu au fost bine primite de către guvern. Deaceia partida stângei germane țintese să câștige influință asupra guvernului și pentru acesta a intrat contele Kuenburg în cabinet. Prin această partidă va câștiga influință în administrația și în schimbările personalului, cu care mai mult se face politică. In sinul guvernului, se dice mai departe în broșură, se află două curente, unul amic Germanilor (său mai bine zis amic stângei germane. Trad) și unul care țintese la restabilirea cercului de feră de mai înainte. Stanga germană se bucură de dimisiunea ministrului br. Prazak, fiindcă s'a delaturat o voce contrară ei.

Diarul „Novosti“ din Petersburg face un resumat în grozitor al domniei lui Stambulov în Bulgaria. In șase ani de zile 180 de cetățeni distinși bulgari, au căzut jertfă prigonirilor lui Stambulov și a organelor sale, acești nenorociți au fost parte împușcați, parte spânzurați după rescările din Rusiuc, Silistria și Burgas, după procesul lui Panița și a lui Belcev. Pe lângă aceea mai obvină nenumerate confiscări de

averi a acelor persoane, cari au fost întemnitare sau espulsate din țară și aceia, cari de bună voie și-au părăsit patria. Pe lista celor executati și proscriși nu se pot pune firesce, aceia, cari au dispărut fără urmă și fără de veste. Cele mai multe din aceste victime le are pe conștiință amicul intim al lui Stambulov, prefectul poliției Mantov. Este dovedit, că Mantov în anul 1887, a legat în sac șese cetățeni bulgari și într-o noapte i-a aruncat în Dunăre. Atunci chiar și principele Bismarck a făcut remonstrațiunii din cauza acestei cruzimi, dăr Stambulov l'a protegiat.

REPLICA

junimii academice române din Transilvania și Ungaria.

Din etnografia și statistica Transilvaniei și Ungariei.

Originea Românilor.

Românii locuiesc în masse compacte în răsăritul Austro-Ungariei, în Basarabia și în regatul României.

Mai sunt apoi fracțiuni mai mici în Sârbia, Bulgaria și cu deosebire în Macedonia.

După cercetările istoricilor noștri și ale celor mai mulți istorici străini, Români sunt un popor de origine dacică-romană, care astăzi după 17 secole de suferințe, vorbesc încă o limbă romană, ce s'a dezvoltat din „lingua rustica latina“.

Maghiarii, ne mai avându alte arme în contra justelor noastre pretențiuni naționale, au pus barda la originea noastră daco-romană susținându, că noi suntem Romani, dăr nu suntem autohtoni în Dacia, ci naționalitatea noastră s'ar fi formată din elementele romane ale Traiciei și de acolo ne-am fi străcurat noi, eoașa neveduți, în țările noastre de astăzi, după descălecarea Maghiarilor, *quod erat demonstrandum!*

Aceste afirmații le face și junimea maghiară în „Răspunsul“ său.

Cestiunea originei noastre stă astfel: Impăratul Traian, după crâncene războaie, cuceri Dacia și aședă în ea pe la 106 d. C. o întreagă lume de coloniști romani și de legiuni.

Dacia în scurtă timp deveni o provincie bogată și era numită de Romani „Dacia felix“.

Sub Aurelian se apropiă epoca năvălirilor barbare, ér el își retrage la anul 260, legiunile și le aședă în Mesia sub Peninsula-Balcanică de acți.

Astăzi, după 17 secol, teritoriul roman de odinioară al Daciei, este populat tot de un popor roman, care vorbește o limbă neo-romană.

Se naște întrebarea: Suntem noi descendenți dacilor și Romanilor ră-

mași în Dacia, sau de unde am venit, când am venit, pe unde am venit?

Cei mai mulți istorici străini susțin tesa, că Aurelian n'a putut conduce peste Dunăre, decât legiunile și elementele orașenești, ér massele poporului dela țară au persistat în Dacia, în ale cărei platouri și-au susținut limba și naționalitatea în acele vremuri de urgență.

In acest înțelesu esplică și șola istorică română originea noastră.

Domnii Hunfalvy*) și Réthy, doi Maghiari, în câteva scrieri, ce picură de ură în contra „Olahilor“ și „Rumunilor“ cum ne numesc ei, au propagat idea unui profesor german, Robert Roessler, care tăgăduia continuitatea elementului roman în Dacia.

După hipotesa acestui trias, noi Românii suntem popor neo-latin, dăr am sosit aici după venirea Maghiarilor.

Când, de unde și pe unde am fi venit, la aceste singure hotărâtoare întrebări, nici Roessler, nici trabanții săi maghiari nu răspund nimic, din motivul simplu, că în întreaga istorie nu se află un singur cuvânt, care ar indica, când a venit întreaga națiune română și de ce toamă în Dacia?

Cu toate acestea, Maghiarii țin una și bună, că ei au venit înaintea noastră.

Noi aici nu avem loc, ca să discutăm această tesă.

Pe de altă parte noi din principiu nu stăm cu istoriografii-politicieni maghiari la certă, despre a noastră proprie origine.

Lor le contestăm ori ce dreptă hotărâ în această cestiune, pe motivul foarte elocuent, că ne sunt vrășmașii cei mai neimpăcați în tot ce privește viața, fala și mândria noastră națională.

Este conștiința seculară și convingerea intimă a națiunii române, că noi suntem coboritorii coloniilor romane aduse de Traian în Dacia.

Istoria pe câtă e cunoscută, limba, portul, timpul și numele, chiar de „Români“, ne sunt dovezi destul de elocvente despre originea noastră.

Cei mai mulți istorici străini și nepărtinitori pledază pentru Autohtonia noastră în Dacia.

Chiar și cel mai aprig tăgăduitor al continuității, neomaghiarul Hunfalvy, este silit a mărturisi următoarele: „Precum vede cetitorul din expunerile citate, originea latină a poporului român a fostă totdeauna și este recunoscută... Despre originea latină a Românilor nu există nici o divergență de vederi.“

Și cei mai mulți scriitori, întocmai ca

*) Înainte de a-și fi maghiarisat numele, acest savant se numea Hundsdorfer.

Gibbon și Ranke, au convingerea, că străbunii Românilor de astăzi au locuit neîntrerupt dela Traian încoco în vechia Dacia, adică în Transilvania, în Moldova și Muntenia, și că prin urmare, locuitorii români ai amintitelor țări sunt descendenți nemijlociți ai coloniștilor, pe cari i a aședat Traian în Dacia*).

Vom vedea mai la vale, că așa este.

Opiniunile istoriografilor străini și neinteresați în cauză au pentru noi, să ne credă junimea maghiară, o valoare incomparabil mai reală, decât toate sofismele istoriografiei arhișoviste a maghiarului.

Dăr, dato ma non concesso, că noi am fi venit în urma Maghiarilor, nime în lume nu ne va face pe noi a renunța vre-odată la drepturile noastre naturale și imprescriptibile de individualitate națională aici pe unde ne găsim.

Suntem un popor compact de 3 milioane; populăm cele mai strategice locuri ale Transilvaniei și Ungariei; plătim din munca noastră toate contribuțiile către stat; ne-am dat de mii de ori sângele și viața noastră pentru apărarea monarhiei, ér aceste ale noastre dări și sângele părinților noștri ne dau cel mai real și mai întemeiat titlu de drept la toate pretențiunile noastre naționale.

ÉR acum, să lăsăm pe omenii științei să se pronunțe despre originea noastră.

Observăm mai dințaiu, că toate cronicile vechi maghiare ne descriu, că suntem autohtoni în Dacia.

Înțelepciunea istorică maghiară, care ne face venetici, dată de pe timpul, când principiul de naționalitate a început a deveni putere!

Profesorul Jung, vechiu elev al lui Momsen, dice: „Dacă ne dăm seamă despre toate raporturile espuse, apoi ce mai bună deslegare a cestiunii despre originea Românilor, este admiterea continuității elementului poporului român în Dacia-Traian și în Peninsula-Balcanică de sud.“

Cestiunea acesta o deslăgă cu deosebire faptul, dice d-lu H. Kiepert, că teritoriul de astăzi al limbei românești, coincide aproape cu desăvârșire cu hotarele imperiului roman și al provinciei Dacia.

Consăngenitatea Valachilor, sau Românilor de astăzi cu străbunii lor dă de dinainte de două mii de ani, o dovadă în chipul celui mai convingător uniformitatea înfățișării lor exterioare; nu numai trăsăturile feței și felul părului, ci chiar și portul, pe care poporul l'a păstrat neschimbat, așa precum

*) Paul Hunfalvy, *Neuere Ercheinungen der rumänischen Geschichtsschreibung*, Viena și Teschen, Prohaska, 1886, pag. 9—10.

— „Și de cine sunt repuse aceste surori ale tale?“

— „De aceia, cari vor repune și pe mirésa ta!“

— „Pe mirésa mea? Ce dicit?... Eu mirésă nu am!“

— „Nu? Privesce spre mine, nu sunt eu óre mirésa ta? Nu cunosc coșitele mele aurite, nu cunosc sinul meu iubitor? Ah, mirele meu, tu nu mă cunosc!“

— „Mirésa mea! Mirésa mea!“ esclamá Gelu plin de fericire și îmbrățișându-și mirésa o strinse cu dor și la piept.

— „Stăi, mire. Dacă tu iubesci pe a ta mirésă, ridică-ți arma, fă să strălucescă odată numele meu și până vei fi viu, nu mă lăsa pe mâna prigonitorilor mei!“

— „Pe tine!... Ah! Ori cine ar cuteza să-și întindă diavolicea sa mână asupra ta, ca să te răpescă și ori cine ar îndrăzni să se încerce a mă deslipi dela peptul tău, va fi fiul morții. Intinde-mi mâna, ștergeți lacrimile, aruncă vârlul, încrede-te în Gelu, și până va pute mișca brațul său, neatinsă vei ră-

mâne tu, ângeru de copilă, suflete al meu!“

— „Și sci tu, cine sunt eu?“

— „Ori cine ai fi, tu ești a mea!“

— „Eu sunt Dacia, cea mai mică și mai frumoasă fecioră dintre ficele strănepote ale strălucitei Dacie, sunt mirésa ta! Cădută au surorile mele, cădă-voiu și eu, — tu nu mă poți scăpa! Nepoțica divinei Rome astăzi e strivită la pământ de urgența Asiei!... Éta-mă-să, sunt perdută. Tu adormi; somnul morții te cuprinde pe brațul meu... Dormi, dormi, legănat de amorul meu; dormi, dormi, copilul morții!“

Și Gelu adormi cu capul pe brațul frumoșei ține. Lacrimile ei arđânde curgeau șiroie pe fața lui, dăr nu-l puteau deștepta. Elă toate le simțea, toate le sciea, ér inima părea că i-se despica de durere, dăr nu se putea deștepta din somnul nenorocit.

Gelu simțea, cum brațul măestrei Crăese se face tot mai rece, tot mai îngheațat; dela o vreme pleópele i-se deschid pentru un moment, elă o privește în ochi, — ea era galbenă la față; un vârl negru atârna peste coșitele

aurite, luminele ardeau cu o flacăra slabă, întunecimea părea că se luptă cu strălucirea statuelor de bronz și marmoră. Tótă zidirea era învălă în vârl negru; tronul, pe care a fostă stat elă era sfărmat în mii de bucăți, ce acopereau podinele scaldate în smarand. Fecioră, plângându necontenit, ilă duse din odae în odae, dintre flori mirositoare între isvóre cristaline, ilă purta ca o mamă pe ală său ângeru primă născut, se încerca mereu să-l deștepte din amorțirea sa, dăr elă nu se deștepta, ochii ilă erau întredeschiși, tîntiți în fața Crăesei, dăr erau fără simțiri. Mândra Crăesă, cuprinsă de desperare, aruncă o privire îngrijitoare în jurul său și apoi luând la o parte locu: încep să cânte:

„Cetate învechită, o, Craiă, multă frumósă,

„De Daci întemeiată în timpuri glo-rióse;

„Din ale tale ziduri cu ăei împodobite

„De robii prinși în lupte, cu meșesugă zidite,

„Deșteptă cu-ală tău gémétu pe Gelu visător,

„Căci étă vină dușmanii în mersu cu-tropitoră“.

Elă auđia cântecul, vedea lacrimile ținei curgându în ferbinți unde, dăr nu se putea tređi. Ea începe din nou:

„Deșteptă-te din somnu-ți, nefericite

„Privesce spre furtuna, ce-duce-ne [mire,

„Pornește-ți mica cétă, înfruntă ura- [peire;

„Când dá elă cu alui bardă, tu dá cu [ganul,

„Și numai mortă mă'nchină, streinului [ce vine,

„Căci viața chiar, jurat'ai, că-i dá-o [pentru mine,

„Dăr vedă, — o tristă sóre, — că bra- [țul tău slăbesce,

„Și vedă a ta oștire cum ți-se prăbu- [șesece.

„Almașul, riu ce curge în unde roș [de sânge,

„Imi spune cu-ală lui murmură, că [jalnic mi-te plânge.

„Pe valurile repeđi isbite de furtună

„Tristă glasul tău s'aude strigându-mi: [nopte bună!

„Tu, duce-te-vei mire, cu-a riului mă [valuri

„ÉR eu în desperare te-oi plânge de [pe maluri;

„Și d'albele-mi coșite, ce'n aură sună [scaldate

ni-lă arată numărösele figuri ale învinșilor ostași dacii, ce se găsesc pe monumentele de artă ridicate întru preamărirea învingerilor lui Traianu.

„Non datur saltus in natura!“

Celebrul slavist Miklositsch, étă ce dăce: „Originea limbii române datéză dela începutul secolului al II-lea, când coloniștii romani fură așezați pe malul stâng al Dunării“...

Profesorul Pic, care a scris mai multe cărți despre originea noastră dăce: „... la nici ună casă, nu se pôte face concluziunea, că Românii din nordul Dunării ar puté fi descendenții Românilor din Macedonia“.

Cunoscutul istoric al Ungariei Fessler scrie: „Românii, cari odinioară erau stăpânii Transilvaniei și cari și astăzi alcătuiesc covârșitoarea majoritate a populațiunii, au fost supuși prin cucerire altor popore și totu mai multă cădură la robie“ etc.

Celebrul istoric german Leopold von Ranke dăce următoarele, despre originea noastră daco-romană: „Dacia fú organizată ca provincie. Indigenii (Românii) și astăzi numescă calea, care duce din România în Transilvania „Calea Traianului“ și pórta de dincolo de Turnuroșu, „Pórta Romanilor“.

„Ei suntă urmasii ómeniloră, pe cari Traianu îi aduse în Dacia de prin tote provinciile stăpânirii romane...“

„Aeste provincii (dacie) erau deja romanisate, precum se pôte vedé din limba de astăzi (românescă) a țerii. care limbă s'a susținută din acele timpuri încóce“.

Traugott Tamm, făcendú studii critice asupra originii noastre, ajunge la următoarea concluziune: „Românii locuesc și astăzi acolo, unde înainte cu ună mileniu și jumătate locuiau părinții loră; poporú s'a schimbatú după poporú, întru stăpânirea ținuturilor dela Dunărea de Jos, dér nici unul nu a nimicitú romanismul în existența sa națională. „Apa trece, petrele rămân!“ Oardele migrațiunii popórelorú, desfăcute de pământul patriei loră, perinã o negura de asupra sa și-și păstră locurile moștenite, până ce venirá vremuri mai bune: atunci se ridică și-și mișcă membrele“.

Incheiamú șirul acestorú mărturii, citandú părerea marelui istoric francez, Victor Duruy, care în monumentală sa scriere despre Romani se pronunță în chipul următorú despre originea noastră: „Când Traianu făcuse munții Carpați frontiera imperiului, elú înțelese, că numai câteva rare și împrăsciate garnisóne în această vastă provincie, nu ar fi suficiente pentru a stăpâni pe Daci și că barbaria respinsă ar reveni, pe măsură

ce armata învingătoare s'a retrage: astfel elú a formată din antice provincii unu poporú cu totul nou. Cu tote miseriile de 1500 de ani, Românii suntă astăzi 12 milioane de ómen...“

„Noi nu ne vomú despărți așa ușorú ca împératulú (Aurelianú) de această vitéză populațiá a Daciei Traiane. Vrednică de originea ei și de acelú care îi dăduse primele cetăți, ea a jucatú în Carpați rolulú lui Pelage și a tovarășilor síi din Asturia, bravandú din înălțimea acestei cetăți neînvinse tote năvalirile, recăstigandú pasú cu pasú... pământulú perdutú și reconstituindú după 15 secolú de luptă o Italiá nouă, Țera-Românescă, a cărei ridicare în rendulú națiunilorú libere o salută popórele de viță latină?“

Precum se vede, cei mai mulți istorici esplică originea noastră în sensulú autohtoniei Românilorú în provinciile locuite de deúșii.

Junimea maghiară, după-ce înșiră pe „Paulú Hunfalvy“ și pe „Hunfalvy Pál“³⁾ esclamă cu enfasă: „Așa stă originea română în fața tribunalului științei“, de bună sémă că voia să dăce: „a șovinismului maghiar“!

Noi încă amú fi pututú înșira o întrégă bibliotecă de istorici români (Petru Maiorú, Șincai, Bălcescu, Densușianu, Xenopolú, Onciulú ș. a.) dér amú ținutú, ca cu scrierile ómenilorú străini și desinteresati, să arétămú, ce mincinosú e tribunalulú științei maghiare!

Namai în fața tribunalului din Clușiu se pôte pune naționalitatea română a fi judecată de dușmanii ei proprii, originea noastră o potú judeca străinii!

ȘTIINȚILE ȘILEI.

— 7 (19) Augustú

➤ **Legea pentru repausul de Duminecă** (art. de lege 13 din 1891) prescriindú repausul și pentru ziua de Sf. Ștefanu, ce cade mâne în 20 Augustú st. n., numărulú proximú alú foii noastre va apăre Luni sára.

— x —

O nouă barbariá comisă de gendarmii unguresci. Tocmai înainte de încheierea fóiei, primirámú din Vâlcele (Előpatak) seirea revoltătoare despre o nouă barbariá săvârșită de gendarmii unguresci. Faptulú ni-se împărțășese astfelú: Doi gendarmi trecendú pe dinaintea cárciului dela capulú satului, vedurá acolo mai mulți feciori români petrecendă în voia bună. Sergentulú de gendarmi provocă pe unulú din ei bruscu, sé mérgă cu elú. Feciorulú răspunse, că n'a făcutú nimicú și se rugă sé-lú lase în pace. Acestú răspunsú infuriá pe gendarmú într'atáta, încáză trimise îndată după lanțurí, sé-lú lege. Feciorulú stáruindú, că n'are nici o vină, n'a vrutú sé-și întindă mâinile de

bună voia, ca sé fiá legatú, atunci gendarmii ilú lovirá cu lanțurile peste obrazú, ér feciorulú apărându-se cu mâna, gendarmii scóseră sabia și lú lovirá. Vedendú-se feciorulú astfelú amenințatú, începú sé fugá, gendarmii după elú cu sábiile ilú ajunseră și lú trântirá la pământú și lú ciocórtirá amarnicú, așa că rămase lungitú și scáldatú în sáne. De aci ilú transportară în casarma gendarmilorú, unde nu permit níci unei persóne sé-lú viziteze, ba níci chiar tatálui síu George Axente, fruntașú alú satului, nu-i permitú sé între la elú. Fapta este destulú de îngrozitoare, decâtú sé mai aibă lipsă de comentárú. Acesti gendarmi sélbaticí, cari ciocórtescú pe bieții ómeni, ca și când ar da în nisce bostani, întrecú și pe bașbuzucii turcesci, cu barbaria lorú. Când se va vedé odată îndemnatú ministrulú de interne, Szapary, sé facă sfârșitú acestorú barbarii strigătoare la cerú?

— x —

Dela Asociațiunea transilvană. Festivitățile, ce se vorú arangia la Sibiu cu ocaziunea Adunării generale a Asociațiunii Transilvane pentru cultura și literatura poporului românú, conchiámata pe 15 (27) și 16 (28) Augustú a. c., promitú a fi fórte interesante. Comitetulú arangiatorú i-a succesú a angagia Corulú de plugari din Chișeu (constătorú din 26 bărbați, 10 femei și 4 băieți) care va concerta în sára din 15 (27) Augustú în Sibiu. Pentru popularizarea ideei de a înființa și în Transilvania coruri de plugari, de cari în Bănátú există deja peste 30, se va arangia în 16 (28) séu 17 (29) Augustú unú concertú și într'una din comunele mai românesce de lângă Sibiu. Cu această ocaziune atragemú din nou atențiunea publicului la lipsa de hoteluri în Sibiu și la necesitatea de a se însinua de timpuriu atâtú pentru quartire, câtú și pentru banchetú, deórece pregătirile se vorú puté face numai coréspondentorú numărului participăntilorú insinuați.

Insinuările pentru quartire și banchetú au sé se facă celú multú până la 12 (24) Augustú la adresa d-lui Dr. Corneliu Diaconovici în Sibiu. (Nagy Szeben.)

— x —

Nenorocire. Ni-se scrie din Chisindria următoarele: Duminecă în 26 Iulie v. pe la órele 1½ p. m. o plóia ne mai pomenită a cădútú pe hotarulú comunei Chisindria (com. Aradului). Din acestú incidentú valea ce trece pe marginea comunei de cátră răsáritú a esundatú fórte tare. Tote sémănturile de pe țérină le-a îngropatú în noroiu, așa cucuruzú, otavă, etc. duóndú cu sine chiar și căpițe de fénú. Ajungendú în comună a luat'ó prin grădinile bieților ómeni, acoperindú cu noroiu totú ce a avutú în grădină: cucuruzú, otavă necosită, fa-

sole, legume etc. ba chiarú și în casele bieților ómeni a intratú, așa că bieții copii strigau, ca din gura șerpelui, de frica mare ce-i apucase. Ce e mai multú, unii părinți chiarú în podú și-au suitú copiii. Turma de oi a lui Ioanú Bodea fiindú în „zácetóre“ (odihnă) sub unú nucú lângă vale (în comună) a luat'ó apa cu totulú, ér tinerulú păstorașú numai astfelú a scápatú, că s'a suitú într'unú nucú. Din turma cea de oi, 47 au muritú, celelalte au scápatú vii. Mai mare îi era omului jalea de bieteles animale nevinovate cum plutescú pe de-a-supra apei. O multime mare de lemne de lucru, cumpérate cu bani grei, apoi lemne de focú, căpițe de fénú, gardurile dela grădinile ómenilorú, cânepa, cu unú cuvântú totú ce a apucat în cale de prin curțile ómenilorú totú a dustú cu sine. Paguba e mare. Dealtmintrelea comună această e espusă adeseori la asemenea casuri triste, căci prin mijloculú comunei mai trece o vale.

— x —

Șovinismú ungurescú în Hațegú. A răsbitú filoxera șovinismului ungurescú până și în Hațegú, care este în cea mai mare parte românescú și a căruia împrejurime e numai românescá. Vreo câțiva meseriași etc. unguri din vița lui Arpad au debutatú acolo alaltásérá în arta, ce au învățat'ó dela sélbaticii lorú frați din Turda. Étă telegrama ce amú primit'ó din Hațegú eri, în 18 Aug. a. c. despre „vitéza“ lorú produțiune vandalică: „Asérá cu ocaziunea tábálăului de iluminare nisce Unguri sodali și ucenicii desoreerăți de astalasu (măsarú) etc. au spartú ferestrele comerciantului românú Bucurú Popovici. — Incă cu o dovadă mai multú de „inalta cultură“ a celorú ce aparținú elementului „alcătuitorú de statú“!

— x —

„Ne maghiarisámú“. Sub titlulú acesta „Magyar Hirlap“ scrie, că maghiarisarea progreséză fórte tare în Bănátú, mai alesú însé în orașulú Timișóra. În orașulú aceasta, dăce numita fóiă, tote mergeau pe nemtesce și spiritulú maghiarú a începutú sé se răspândescă numai dela esposițiá din anulú trecutú încóce. Maghiarisarea o vede „Magyar Hirlap“ și în împrejurarea, că la sərbările pompierilorú în Lippa, reuniunile acestora au hotáritú sé comandezé în limba maghiară. Hotáriria această, continuá „Magyar Hirlap“, este cu atâtú mai de valóre cu câtú dintre douézeci de reuniuni, cele mai multe suntú de prin comunele locuite de Șvahi (Nemți), ér prin comanda ungurescá de sigurú „se va promova cauza maghiarisării.“ Înainte jupáni, căci se sfirșese acu-și códa vécului!

— x —

„De liftele păgâne vorú fi mâne'n-

[tinate!

„Ah, n'auđi tu din munte cum buciu-

[mulú răsună

„Și nu veđi tu în vale, cum oștile

[s'adună?...]

„Deșteptă-te și'n luptă tu dute cu

[grăbire

„Cu drépta'mparte mórte, cu stânga

[răsplătire,

„Deșteptă-te!“ îi dăse, și-o dulce sé

[rutare

Ilú arse viu pe frunte.

„Ah, ce-o sé fie óre?“

La auđulú acestui cántecú elú sári obn în sued. Sórele răsárise și mii de panorame frumoșe se întindeau înaintea privirilorú lui. Puiulú de smeu páscea în jurulú stâncei, sforáindú pe nări; la deșteptarea stăpânului síu, elú începú sé necheze de bucuriá. Natura era încântătoare, pasérile cántau armoniosú, roua strălúcea pe frunzele ștejarilorú seculari și zefirulú unei mândre dimineți de vară legána gingașú florile drágálașe de prin liveđi.

Elú se uitá împrejurú, își reamintea unulú câte unulú măestrele sale visuri, și aduse aminte și de cánteculú profeticú alú acelei zine divine, de cetatea

cea măestră „Craia“ și altele. Dér n'a statú multú pe gânduri, ci încálecă pe calú și îngánduratú și sdrobotú de atâtea visuri turburătoare, dete călcăe calului, care sbura ca și-o rândunea printre uriașii ștejarí ai pădurei, până eși pe o frumósă câmpiá, unde se aflau corturile și soții de vânătoare ai lui Gelu.

Vénatú se gásea de ajunsú, vânătorii erau toți veseli, numai crăișorulú era tristú. Nici elú nu-și putea da sémă, pentru-ce e tristú, destulú că unú presimțú nenorocitú îi șopti mereu: „vei căde“.

După ce ajunse la cetatea lui, lângă Someșú, aduse pe unú oracolú grecú, ca sé-i deslege visulú. Acesta îi spuse, că đina de astá nópte era Transilvania, iubita lui țéră și că s'a plánsú, pentru-că va fi supusá unui poporú asiaticú, care a mai supusú și alte țeri surori, fiece ale lui Traianú.

Abia sfirși vorba tálcuitorulú de visuri și ecă sosescú doué solii trimise de Tuhutum, ducele lui Arpad.

— „Marele duce Tuhutum“ — dăse una dintre solii — „îți propune sé-ți plecú capulú, sé te supui înălțimei lui și hórdelorú unguresci, alú cărora duce este

elú și care suntú nemú din nemulú lui Atila, biculú lui Dumnédeu. Sé nu verși sânge, căci puterea hórdelorú lui Arpad a șgnuditú încheieturile pământului. Plécă-ți deci capulú și alege pacea!“

— „Mai curéndú vorú invia strămoșii Daci din mormintele lorú stâncóse, decâtú sé-mi plecú eu fruntea și sé mé așternú la picioarele sálbaticelorú hórde ale Maghiarilorú, cum alții au făcutú. Spuneți lui Tuhutum, că Gelu, Vovodulú acestei țeri strămoșesci, ficea marelui Traianú, în totdeuna își va ținé de rușine a da mâna cu unú poporú din Asia, cum e poporulú vostru ungurescú. Brațele noastre viteze vorú forma nestrăbătutulú nostru zidú de apărare. Până zidulú nu se va dărma, ca sé nu rămână petró pe petró, și până fruntea mea va sta susú, hórdele Maghiarilorú nu vorú călca peste pragulú strămoșesci noastre țeri!“

Cu acestú răspunsú, soliiile plecară. Gelu adună mai marii oștirilorú, dede poruncí de strașnică înarmare și numi loculú unde aveau sé dea peptú spre a înfrunța năpustirea Maghiarilorú,

a-le tăia ori ce cale și a-i da înderétú peste granițe. Acestú locú și-lú alese elú tocmai între acele strimtori, între acele deluri verđi și vâlcele romantice, unde visase elú despre o cetate cu numele Craia.

Nu avú însé noroculú de-a ocupa aceste posiții favorabile, căci Tuhutum înainte în marșú forțatú și puse mâna pe aceste posiții, înainte ca oștirile lui Gelu sé fi ajunsú acolo.

Gelu merse până la riulețulú Almașú, trecú pe la morméntulú lui Chendru și vedendú, că Tuhutum a ocupatú deja Craia, se vedú silitú a primi lupta în nisce posițiuni pentru elú fórte nefavorabile.

Valurile riulețului Almașú curgeau acum roși de sânge. Gelu își adusesé aminte de visulú síu din Craia, de cánteculú profeticú, dér această încá nu-lú făcea sé desnădédúescă. Ca unú leu se lupta acestú bravú nepotú alú lui Traianú, înfrunță luní întregí urgii vrájmașilorú și níci că-i pásă de plóia de ságeți ale Maghiarilorú, alú cărora numărú era înmiițú mai mare. Tuhutum însu-și se puse în fruntea oștirea, se lupta cu

Adunarea generală a naturaliştilor și medicilor din Ungaria se va ține în anul acesta aici la Brașov la 22 August până la 25 August n. c. In 22 August se va deschide solemnă această adunare, in biserica reformată, apoi vor urma ședințe în secțiuni. Se vor face apoi excursiuni prin regiunile din apropiere, ca Râșnov, fântâna popei, Sinaia, Vâlcele, Zizin etc. In fiă-care sêră va cânta muzica orașenească. In 26 și 27 August se vor face excursiuni pe Buceci, Postovaru, Piatra mare etc.

—x—

Bateria de munte la Sinaia. Corespondentul din Sinaia alți diarului „Indép. Roumaine” scrie, că bateria de munte plecată din Bucuresci la 19 Iulie, a sosit la 31 Iulie, la 3 și jum. ore la Sinaia, după o călătorie de 12 zile. Bateria a trecut prin Titu, Nucet, Vărești, Gemena, Câmpulung, Rucăr și de acolo a trecut muntele sf. Ilie (850 metri înălțime), Pietrele albe, Dadele mari, Deleanu, Strunga (1200 metri înălțime), lângă vama Obârșă Ialomița, Blana, Virful cu dor și infine la Furnica. Omenii sunt sănătoși și caii în bună stare. Ofițerii, cari au condus acestu marș de manevre, sunt căpitanul Parapeanu, locotenent Cioran și sub-locotenent Chirișescu. Ajunși la Sinaia ofițerii s'au înscris la Palat și au fost invitați de M. S. Regele la dejun. Călătoria făcută de bateria de munte a fost foarte periculoasă, și cu totu timpul cel rău nici un soldat nu s'a bolnăvit pe drum. La Sinaia bateria va sta 15 zile și în acestu timp bateria va face manevre de ansamblu împreună cu batalionul de vânători sub comanda maiorului Cocea și la care va asista și M. S. Regele, er A. S. R. Principele Ferdinand și va comanda un atac, combinându cele două arme.

—x—

Morți de rachiu. Ni-se scrie din Jușiu, despre două casuri de morțe prin rachiu. Duminecă în 31 Iulie scotându-se în Jușiu clacă de seacă de ovės, proprietarul, care a scos claca împărți clăcașilor rachiu c'ună pahar mare. Când veni rândul lui Orbán Ferencz acesta a bătut 13 pahar și pornind către casă sêra, a cădutu într'un loc cu oscuruză, de unde Lună dimineața l'au dus la morțe acasă. Comisia de medici a constatat morțea prin rachiu. — In 2 August, în comuna Enciu un fecior bând 5 sticle de rachiu, când a voit să pună a 6 la gură a murit cu ea în mână. E de însemnat, că vinarsul, care se vinde în Enciu e importat din Jușiu. Comisia de medici a luat cu sine câteva sticle de rachiu sigilate, ca să facă analiza alcoolului. E bănuială, că rachiuul a fost plin de otravă.

La băile din Tușnad se află, după listele mai noue, 1059 oșpeți.

—x—

Banchetă bonapartistă. Partida bonapartistă din Franca a dat în 15 August (ziua nasterii marelui împărat Napoleon I) un banchet, la care au luat parte 500 persoane. S'au ținut cu această ocaziune mai multe vorbiri și in fine s'a votat o moțiune, care decide că bonapartiștii la alegerile generale vor susține numai pe acei candidați, cari vor cere alegerea șefului statului prin plebiscit.

—x—

Foc mare. In Triest a ars în zilele trecute un magazin mare de lemne. Pagubele se urcă la suma de 200,000 florin.

—x—

Pentru țeranii ruși. Țarul a ordonat, că țeranilor din locurile, cari au fost bănuite în anul acesta de fomete, să li-se dea în toamna viitoare lemne și nuele din pădurile coronei.

—x—

Rescola Arabilor. „Patriote” din Bruxelles publică o scrisore, care vine din teritoriul Tanganika și care dice, că adevărata cauză a resvătirii Arabilor este ordinul venit din Mecca tuturor șefilor arabi, de a începe rebelu sfânt în contra europenilor din Africa centrală.

—x—

Cufundarea unui vapor. „Boersenhalle” află din Liverpool, că noul vapor Thracian, care trebuia să fiă remarcat astănoapte dela Greenock la Liverpool, s'a cufundat lângă insula Man din cauza unei furtune. Echipagiul compus din 17 omeni a perit.

—x—

Concert. Muzica din Clușiu, sub conducerea d. Kóczé Antal, va da Sâmbătă și Duminecă sêra câte un concert în restaurațiunea hotelului „Pomul verde” începutul la 8 ore sêra. Programul interesant și variat.

Pressa străină și cestiunea română.

Cetim în „L' Independente”, importantul diar din Brescia (Italia), „Dreptul și violența”, in care-lu recomandăm cu totu dinadinsul atențiunei cetitorilor noștri:

Printre naționalitățile, cari locuesc la Dunărea de jos, e una care are un drept special la interesul nostru și la simpatia noastră. E un popor inteligent și vioiu, se mișcă nu numai dela Prut la Dunăre, der chiar în mai multe provincii frumoșe anexate puternicilor

loro vecini, în Basarabia, în Bucovina, în Transilvania. Cetitorul a înțeles deja, că noi voim să facem aluziune la România, la această odraslă puternică, nobilă și glorioasă a Romei, rămasă ca o făclă, pentru a lumina la cursul inferior și la gurile Dunării azurii, menținându aproape nestricată limba, portul, drepturile și obiceiurile strămoșilor, fără a pierde ori schimba caracterul său propriu și viața națională, în mijlocul unei grămeți de barbari, de miserabili și de ignoranți.

Pentru acesta suntem cuprinși de amărăciune și de indignațiune de persecuțiunile oribile la cari sunt espuși neîncetat Românii din Transilvania și Ungaria din partea Maghiarilor — persecuțiunii, cari au ajuns în timpurile din urmă la astfel de escese, încatu lasă să se prevestescă într'un viitoru nu prea depărtat, cele mai grave evenimente.

Acastă luptă de naționalitate între Români și Maghiari ține din ziua în care Ungaria, isbutind a să desface de Austria, și fuchipuesce, că va pute să realizeze planul său nebunatic de-a constitui din toate poporele, cari locuesc Ungaria — Slovaci, Nemți, Ruteni, Sèrbi, Maghiari și Români — o națiune maghiară, unică și nedespărțită, nimicind cu sèlbaticul său absolutism totu ceea ce n'ar fi maghiar.

Nu consultându, ci contrariându voința populației române din Transilvania, unde Românii formeză maiortatea absolută a tuturor locuitorilor, Maghiarii nimiciră autonomia țerei și o alipiră la Ungaria. Și de atunci ei nu lasă să se scape din mână nici un mijloc, ori câtu de rușinos și violent, pentru a șterge ori ce urmă, și pentru a înăbuși ori ce manifestațiune a caracterului național român.

Sub cele mai felurite preteste, Maghiarii și impuseră limba loră ca limbă de stat, introducându mai întâiu în școlile elementare, mai în urmă în cele secundare și acum de curend chiar în asilurile de copii. De sine se înțelege, că justiția să distribue în limba ungurească, care nu este înțelă de cea mai mare parte a populației și deci ea se resolvă într'o adevărată bătaie de joc.

O lege electorală excepțională, care de fapt despoe pe Românii dela dreptul de a trimite vre-un reprezentant în parlament, violența ne mai pomenite la alegeri, proclamarea candidaților maghiari chiar când au rămas în minoritate, o lege asupra pressei, care există încă din timpurile absolutismului austriac, persecuțiunii din simple bănueli, întemnițări și multe alte lucruri de felul acesta, — ecă nobilele arme de cari se slujesc Maghiarii în contra Românilor.

Cu toate acestea Românii din Transilvania și Ungaria au consciință de individualitatea loră națională, și este prea vedit, că decă ei nu au fost asimilați într'un intervalu de 1000 de ani, astăzi la sfârșitul secolului alți XIX-lea sunt mai puțin dispuși decatu ori când a să lăsa să fiă despoiați de naționalitatea loră.

Anul trecut studenții universitari din Bucuresci, tipăriră și răspândiră în totă Europa memoriul foarte demn, pentru a susține, într'o argumentațiune strânsă și splendidă în forma drepturilor lor și a aduce la cunoscința lumii civilizate, această stare de lucruri insuportabilă: și ei primiră din toate părțile cele mai vii manifestațiuni de simpatie și de solidaritate.

Studenții maghiari din Clușiu arseră, dreptu răsunare, în mijlocul pieții câteva esemplare din acel memoriu, însoțind acestu act medieval cu un câncin grotesc de țipete de smintit. Apoi s'a constituit în Pesta un comitet, care a publicat o pretinsă refutațiune a acelui memoriu, care de fapt de a combate ceva dintr'ensul, nu conținea decatu o seriă de minciuni sfruntate și de insulte josnice la adresa națiunei române.

Ei bine, la acestu pamflet al Maghiarilor, care a fost primit cu hotot de risu, studenții români din Transilvania și Ungaria s'au hotărit să dea un răspuns, ei cari suferu directu brutalitățile maghiare. Acastă replică va apăre în curend și va fi răspândită cu profuziune pentru a face din ce în ce mai populară și afară cauza sfântă a Românismului.

Mulțumită curteniei comitetului de redacțiune, acela care scrie aceste linii a putut să citească câteva părți din începutul lui și într'adeveru, e ceva oribilă descrierea minuțioasă a condițiunilor de viață, ce s'au făcut de către Maghiarii, populațiunei române din acele părți.

Intre altele se face mențiune în acea replică de o ordonanță asiatică a contelui Banffy, care dispune să se facă cercetări disciplinare tuturor primarilor, mai cu semă, cari nu vorbesc și nu scriu unguresce

Acastă cercetare avu de consecință, că o mulțime de primari români au fost destituiți și amendați cu câte 50—100 fl. Er unii dintre dênșii înainte de a primi acestu ordin au fost amenințați cu amendă de 100 fl., decă nu ar fi primit funcția de primar. Așa s'a întâmplat cu primarii din Berari, din Ursari etc.

Pe de o parte primarii sunt pedepsiți pentru că nu scriu unguresce, er

Gelu ca doi sèlbatici tauri, oștirea lui Tuhutum în cincî rânduri a fost zdrobită de vitejii fii ai micuței noastre Dacii.

Dér nici vitèzul Gelu nu mai dispunea acum decatu de o slabă rămășiță a oștei lui strălucite. Ducelui Tuhutum îi sosiră noue ajutoare și din nou se avântă asupra micuței oștiri a lui Gelu. Se părea acum, că diavolii se luptă cu deii cerului, părea că ziua e noapte, șerlele se întunecase de pulbere. Lupta era turbată și desperată de ambele părți. Tuhutum din nou trebui să se retragă. Gelu însă nu-lu putea urmări, căci sfărîmată era oștea lui și botezată era ea în cruntă botez de sânge.

Intr'o noapte întunecată, când norii negri, asemenea unor talazuri de valuri infuriate acoperiau cerul și o negură orbitoare se aședă între cer și pământ, când vèlul cernit al nopții își întindea tăcutele sale umbre asupra dormitorilor, Tuhutum își împărți oștea în două părți: o parte o trimise să încunjure armata lui Gelu într'o distanță mai îndepărtată, er cu cealaltă parte începă măcelul. Mica oștire a vitèzului Gelu se afla acum între două focuri din cari

plouau săgeți și zângăniau șecurile, lovindu i în scuturi ferecate.

Numai dece mai rămaseră din vitèșca oște, numai dece, dér fiă-care cu câte dece inimi în pept. Ei nu se spăriară de morțe, luptară ca tigrii, trimițându ghioge ghintuite cu morțe în ceta Maghiarilor.

Dér deodată Gelu se simți atins de o săgétă și ameli. Inaintea lui stătea visiunea unei feciøre îmbrăcate în negru și-i șoptia mereu: „Urméză-mé, urméză-mé! Vomă merge în Craia!” — „Ah, nu în Craia, acolo e cortul puternicului Tuhutum. Vino, copilă cu mine; vino la cetatea mea lângă Someș; ne vomă închide în această cetate, îi vomă arde pe toți, câți vor încerca să urce zidurile cetății, îi vomă împoșca cu foc și nu vomă suferi să ne năpustescă. Așa, vino aici în brațele mele pe cal, puilul de smeu ne va duce ca vèntul.... Așa, acușă vomă ajunge.... Ah, copilă dragălaşă, veți cum am luptat, veți... pentru tine am fugit, tu nu trebuie să cați în mâna loră...”

Așa murmura Gelu târbăcit de atâtea chinuri sufletesci. El strîngea în

brațe umbra și lovia aprig în còstetele armasarului și fugea puilul de smeu, ca o căprioară!

— „De ce ți-ai pus vèlul negru, de ce ești intristată, tu Daciă iubită? Ah te voi scăpa, coștele tale aurite nu vor ajunge în mâna loră, nu!... și totu mai tare silia voinicul fugar, care era ud de spume și scaldat de praf.

Ortații sèi de luptă, rămași căpitan, priviau cu inima sfășiată asupra bunului loră domn și isvôr de lacrimi sângerânde le acoperiau fețele. El viseză érași — cu țina din Craia, — diceau ei, silindu-se din toate puterile să ajungă câtu mai curend în cetate.

Dér, Dòmne, ei încă n'ajungu în cetate și étă cavaleria lui Tuhutum le ese înainte. Armele scaldate în sânge ale acestora se ridică asupra lui Gelu. Acesta încă-odată își încordă puterile; „Copila mea n'o veți lua!” scrèșni Gelu, zdrobindu cu buzduganul pe unul din prigonitori!

Dei de șecuri se implântă în peptul vitèzului voivodă, care se răsturnă de pe cal într'un loc de sânge.

Calul lui o luă peste câmpuri și nu se opri până la acea stâncă, Craia. Acolo muri credinciosul animal cu capul isbit de pòla stâncei minunate.

Omenii povestesc, că în pădure la Craia ar apăre din când în când prin negura nopții o ființă albă ca zăpada, cu aripi de fluturi și cu flori în cunună. Ea duce un cerb de còrne și-lu adapă la isvòrul din stâncă, care isvôr se mai numesce de cioban și „La fântână 'n dosu”.

De atunci dicu moșii, că strămoșii lor le-a spus cumoș pădurea această romantică cu poenile încântătoare și cu isvòrele-i cristaline ar fi fost ultimul martor al mării coloniei lui Traian. Stâncea minunată și ați stă în fundul pădurei Craia și pare că ar scote din peptul său secular suspine năbușite, pare că ar vorbi strănepoților, de mărirea și vitejia strămoșilor a căror pomenire ni-a rămas nouă, ca un vecnic titlu de mândrie.

Ioan Rodina.

pe de alta pentru-că nu voescă să primescă însărcinarea de a fi primari.

Ne-ar trebui însă prea mult spațiu, decât am voi să însemnăm aici măcar numai cele mai grave enormități, ce se comit de guvern și de populațiunea maghiară în contra Românilor.

Dér se va domoli la timpul său această tirănie barbară maghiară. Este fatală, este o lege a istoriei, că cele 15 milioane de Latino-Români despărțiți de împrejurările secolilor vor sfârșii mai curând său mai târziu lanțurile care-i țin fracționați și dela Nistru la Tisa, dela hotarele Galiției la Dunăre ei vor trăi ca niște frați sub un guvern unioc și alu lor propriu.

Acastă reconstituire națională este indispensabilă, pentru-ca națiunea română să potă să-și îndeplinească de sigur și cu eficacitate misiunea sa de sentinelă înaintată în contra panslavismului năvălitor; și din acest punct de vedere totă Europa Occidentală are interes să dorască sosirea acelei zile, când se va efectua un atare eveniment.

În acea zi își vor aduce aminte Maghiarii, că nici un motiv nu este mai legitim pentru a se răscula, decât celălalt apărării naționalității proprii și că nici un spațiu de timp, ori cât de lung ar fi el, nu are puterea de a transforma violența — în drept.

„La Provincia“ din Mantua publică, în numărul său dela 11 August, următorul interesant articol intitulat: „Ceeu ce voescă Români.“

Lupta de naționalitate, care se agit în Ungaria și în Transilvania între Români și Maghiari devine din ce în ce mai accentuată. Un teribil incendiu, ale cărui dimensiuni sunt greu de măsurat astăzi, și ale cărui efecte sunt greu de prevădută, arde sub cenușă în regatul ungar.

Maghiarii întrebunțază cele mai oribile cruzimi pentru a ajunge să slăbescă energia și constanța poporului român. Omenii cei mai eminenți ai partidului național român sunt espuși de guvern la cele mai nepomenite persecuțiuni, și nu trece mai nici o zi, fără ca, într'o localitate sau alta, plebea maghiară fanatisată — împinsă de autoritățile ungare — să nu dea asalt cu pietrii și ciomagă, ca daru Românilor mai influenți, maltratându pe omeni și nimicindu-le averile. Pe de altă-parte, Români țin la dreptul lor, firmi și neolintiți în dreptele lor revendicări pentru naționalitatea lor; departe de a ceda la violența barbarilor lor opresori, trag din ele nouă forțe și putere pentru a susține cruda luptă.

Sunt d'abia câteva zile de când

am dată sémă cetitorilor de forțe frumosul memoriu publicat anul trecut de studenții universitari din București pentru a aduce la cunoștința Europei, prea strictele condițiuni ale conaționalilor lor din Transilvania și Ungaria.

Studenții maghiari găsiră din acest fapt pretextul să facă demonstrațiuni și scandaluri pe strade și în piețele publice, vomându insulte și scoțându răcnete turbate de amenințare în contra Românilor. Nemulțămii însă de aceste escese sëlbatice, voră să răspundă memoriului și publicară un opuscul plin de injurături banale la adresa națiunii române, care e în întregul său o insultă cătră logică, bunul simț, istorică, etnografia, adevăr. La acest opuscul au răspuns acum direct, și după cum se cuvenea, studenții români din Transilvania și Ungaria, și peste puține zile volumul va fi publicat și răspândit în Europa.

Din câteva pagini într'adevăr splendide, pe care am avut ocaziune să le cetim, ne place a reproduce următoarea bucată, în care se resumă aspirațiunile cele mai nobile ale poporului român și constanța și întreprindătorea mândriă cu care elu luptă pentru realizarea lor:

„Ce cerem noi în acest moment? Cerem noi ore, ca Maghiarii să ne cedeze cel mai mic lucru din ceea ce posedă? Cerem noi ore privilegii?”

„De la 1848, noi Români nu am pretins, și nici nu pretindem, decât ceea ce este alu nostru. Noi pretindem drepturi naționale, în virtutea faptului, că aci suntem și aci voim să rămânem, și noi cerem acesta în numele marelui principiu etic și juridic: *unicuique suum*. Noi pretindem a ne administra și a ne judeca în limba noastră națională, prin noi înșine; de a ne alege prin noi însuși deputați și funcționari fără ingerințe; de a ne fanda așezăminte de cultură națională română, întru cât scim mai bine de cât ori cine, de ce avem trebuință. O cerem și vom cere cu totă tăria, ca să fim recunoscuți noi înșine ca arbitrii ei sorței noastre și nu voim, pentru totă aurulu din lume, a admite, ca Maghiarii să ne dea lecțiuni de patriotism și de bun trai în existența noastră.

„Într'un cuvânt, este voința noastră d'a avé și noi de fapt o patriă în lume, voim și noi să fim stăpâni pe vechile pământuri rămase dela moș-strămoși, voim și noi să ne desfătăm la rațele libertății naționale. Ecă cauza pentru care totă națiunea română, dela mică la mare, dela bătrâni la tineri, revendică drepturile sale naționale pe propriul său pământ.

„Suntem membri ai unui popor, care are conștiința vină a propriei sale valori, a propriei sale demnități; suntem frați de sânge și de limbă cu Români din România liberă și Dumnezeu ni e martor, că numai mórtea va puté să ne răpescă naționalitatea părinților nostri.“

Când tinerimea unei țeri se exprimă în acești termeni, atunci conștiința națională este aceea, care vorbesce și afirmă inexpugnarea justiției și sacrosanctei revendicațiuni.

Desperata politică a Maghiarilor va corespunde pe deplin programei, cuprinsă în teribilele cuvinte pronunțate de dictatorul Kossuth, astăzi exilat voluntar, relative la Români de peste Carpați: „Ori ei ne vor estermina pe noi, ori noi i vom estermina pe ei“.

Bage de sémă deci atât Ungaria, cât și întregă monarhia habsburgică, ca nu cumva să se adevărescă aceste cuvinte în dauna lor desăvârșită.

Parastas pentru Metropolitul Ioan Vancea.

Téca, în 15 August 1892.

Multă stimată d-le Redactor! Astăzi înainte de amăzi în biserica română gr. cat. din Téca, s'a ținut un parastas pentru odihna sufletului Marelui Prelat, Metropolit și Archiepiscop Dr. Ioan Vancea. Ordinea a fost următoarea:

Erî Daminecă în 14 August n. c. preotul Tecai, inspector școlar și administrator vice-protopopescu, în predica sa a vestit tuturor confesiunilor, că astăzi în 15 August, se va celebra parastatul mai în sus pomenitului, la cărui participare a invitat a se înfățișa totă suflarea.

Totă ieri după amăzi, d-lu învățator și cantor George Bergianu, acompaniat de crâșnicul bisericii, prin un circular subscris de d-lu preot Alexandru August spre invitare, a fost la toți d-nii inteligenți, amployați și onorațorii încunoscându-i și invitându-i a participa pe astăzi la parastatul numit.

La 9 ore, la sunetul clopotelor într'adevăr totă inteligența, toți amployații, toți pensionarii și toți onorațorii împreună cu stimatele lor familii, precum și totă poporul mai fără de excepțiune, s'au dus la sft. biserică, unde în mijloc a fost așezat un catafalc învelit cu postavă negru, lângă care erau aprinse peste 100 făclii și diferite luminări. Sierul a fost împodobit cu o mulțime de flori și cununii de flori naturale, ér portretul Marelui Prelat au fost împodobit cu 12 luminări, semnul celor 12 Apostoli.

Aspectul era foarte frumos și impunător. Meritul acestei înfrumșetări

se pote ascrie singur stimatei domne preutese Ana Duna Flóre, precum și domnei învățătoare Matilda Bergianu, cari ambele nu au cruțat nici timp, nici ostenele, pentru a aduce tributul de recunoștință și venerațiune marelui arhieru.

D-lu preot local, cu înscuta-i pietate, a săvârșit sfânta slujbă și în fine a ținut o frumoasă cuvântare funebră, desfășurându marile merite culturale-naționale ale răposatului arhieru.

Cântările le-a executat d-lu învățator Bergianu cu corul d-sale.

Intre cei prezenți au fost marele proprietar Bursa, în costum național, ér stimata sa domnă îmbrăcată în haină neagră. Oficierea Parastatului s'a început la 9 ore și s'a terminat la 12 ore.

Un devotat alu marelui defunct.

TELEGRAMELE

„Gazetei Transilvaniei.“

(Serviciul biurolui de cor. din Pesta).

Budapesta, 18 August. Din incidentul aniversării născerei Monarhului nostru, s'au ținut peste tot locul servicii divine. Edificiile publice au fost împodobite cu steaguri.

Roma, 18 August. Alegerile generale se vor face la finea lunii lui Octomvre.

Tanger, 18 August. Ambasadorul francesu a fost insultat de soldații arabi și decât ambasadorul Spaniei n'ar fi intervenit, ar fi fost ucis.

Sofia, 18 August. La ospetul de gală, din incidentul aniversării zilei, în care principele Ferdinandu a luat guvernul Bulgariei, dize acesta, că se simte foarte încurajat prin primirea simpatice și entusiastă ce i s'a făcut la curtea englesă și în opiniunea publică din Anglia, precum și prin bunăvoința, ce a arătat o Sultanul față de Stambulov.

Petersburg, 18 August. Erî s'au întâmplat aici 70 de casuri de îmbolnăvire de coleră.

Budapesta, 19 August. Fôia oficiosă publică numirea canonicului Holdhazy de episcop în Tribucin.

Belgrad, 19 August. Crisa ministerială e acută. Diferențele între ministeriu și regentă nu s'au aplanat. Nu este eschisă posibilitatea, că cabinetul întreg se va retrage.

Petersburg, 19 August. Colera s'a estins și asupra ținuturilor din jurul Petersburgului.

Poesii populare.

Culese din popor.

Frunză verde și una
Rea bôlă e dragostea
Cine-apucă a o învăța
Că-i e grea ca și pétra.
Dér cine o scii purta
Ușurică-i ca péna,
Și cine-i scie rându
Ușurică-i, ca vântu.

Frunză verde din alac.
Io iubesc mândră de zăcu
Și n'am pe nimeni cu drag
Să-mi vină sêra la pat,
Să mă ntrebe de ce zăcu.
Dér nu zăcu de bôlă mare,
Fără zăcu de supărare.
Supărarea-i voiă rea
S'a pusă la inima mea
Și de-acolo nu se ia.

Pentru mândra care-mi place
Domnii-să domni și n'au ce-mi face;
O ū c. rată domnii cu mine
Și oru vădută, că n'au cu cine,
Când domnii se sfătuesc

Io cu mândra mă iubesc,
Când domnii-să la judecată
Io-să în dragoste curată.

Țiua-i sôre, nôptea-i nor
Io petrecă lumea cu dor;
Țiua-i nor și nôptea-să stele
Io petrecă lumea cu jele.
Așa-mi trecă zilele mele
Două bune, patru rele;
Așa-mi trece vieța
O zi bună, una rea.

Frunză verde érba pică,
Doru mândrii réu mă strică;
Frunză verde iérba cresce,
Doru mândrii mă topesce;
Mă topesce ca o lumină,
Ca o lumină într'a ei mână;
Ea m'aprinde, ea mă stinge.
Ea mă ride, ea mă plânge.

Doru mândrii i doră nebun
Nu'mi dá pace nici-decum,
Nici la lucru, la mâncare,
Nici la somn, nici la culcare;
Nôptea neagră
Țiua intrégă

Cătu-i ziua te doresc,
Cătu-i nôptea mă gândesc;
Nici ași nôpțe n'am dormit
Totă la tine m'am gândit,
Nici la nôpțe n'oiu dormi
Totă la tine m'oiu gândi.

Cine strică dragostea
Casa i-o mănăce pustia
Și feciorii cătania.
Cine ne-a stricat pe noi,
Pe noi bade pe-amendo,
Fiă-i caru fără boi
Și oculul fără oi.

Mă dusei pe drumu mare
Mă 'ntelni cu badea'n cale,
Cu căruțul plin de lemne
Cu clopuțul plin de pene.
Eu cerui două penute
Elu ceru să-i dau guriță.
Gurița io nu i-am dat,
Că gura mi-i cântărită
Cu cântare de-ale mici
Pe sêma altor voinici.

Când eram la mama mea
Toți feciorii mă iubea

Eram puin de porumbea.
De cându-să la mama lui
Nu-să nici porumbea nici puin,
Nici nu-să dragă nimenu
Câte-odată nice lui.

Cătu-i lumea și vilégu
Nu te ia cine și-i dragu,
Ci mi-te ia unu uritu
De te bagă în pământu
Uritu pe unde calcă
Pământu și iérba sêcă;
Unde calcă omu frumosu
Cresce iérba 'n locu petrosu.
Bată-te focu uritu
Cu cine m'am logodit;
Vai și-amaru de alu meu traiu
Cu cine mă cununai:
Cu cununa gardului
Cu urgia satului!
Decătu cu uritu'n casă
Mai bine cu bôlă 'n ôse,
Că uritu n'are léot,
Fără trei scânduri de brad
Și-o pétră mare la capu.
Groșiu, 1892.

Macsimă Popescu.

Cuvântare funebră

ținută de Reverendissimul domn Dr. A. Grama în catedrala din Blășiș cu ocazia nea înmormântării Mitropolitului Ioan Vancea.

„Fost'a omă trimisă dela Dumneșeu, numele lui era Ioană”. Io. I. 6.

Ilustru și adencă intristată publică!

Peste puține zile se vor împlini 62 de ani, de când în această sântă catedrală, de pe această sântă catedrală, în prezența osămintelor Marelui Arhiepiscop Ioan ore cândva Bobă, au răsuna din rostul predicatorului sacrele și plinele de înțeles cuvinte: „Fost'a omă trimisă dela Dumneșeu, numele lui era Ioană”.

Și etă! După mai 62 de ani a cădută pe mine „celă mai mică între Apostoli, carele nu sunt vrednică a mă chema Apostolă”, trista și prea apăsătoare sarcină pentru umerii mei, de a-mi reținé lacrimile și de a-mi năduși suspinul pe câteva minute, ca să potă preamări pe ună altă mare Arhiepiscop înaintea Vostă, tristi ascultători zdrobiți de durere, a căroră lacrimă, gemete și suspine adencă, vestescă marile Lui fapte și lungă Lui viață inundată de merite, multă mai elocuentă, ca cuvintele mele. Sub povara sarcinei acesteia, imbrăncit de greutatea ei, nu potă, decât ca după intervalul acesta lung de mai 62 de ani, în prezența osămintelor Marelui Arhiepiscop Ioan, ore cândva Vancea, să repețescă și eu mai întâi Sântele cuvinte: „Fost'a omă trimisă dela Dumneșeu, numele lui era Ioană”.

Când a cădută sarcina această pe mine, cu ochii scâlțați în lacrimi, cu inima plină de sânge și cu peptul sgușdă de suspine am aruncat mai întâi o privire peste viața Arhiepiscopului nostru bun, drept, îndurată, iubitor, zelos, înțelept, neobosit, piu, îndelung răbdător, blând, primitiv, erudit, consumat de iubirea lui Dumneșeu, aprins de iubirea turmei sale, cuprins în tot sufletul de iubirea națiunii și patriei sale, înflăcărât de iubirea înaintării poporului său în tot ce e bun și frumos. Când am aruncat însă o privire peste scumpa această viață stinsă și am vădută, cât de multe virtuți strălucesc în ea cu o lumină peste fire, ochiul minții și al inimei mele a orbit și s'a întunecat de atăta splendor, ca ochiul trupesc la privirea strălucirii orbitore a sôrelui, și cu profetul Ieremie consciu de neputința mea față cu ună așa grandiosă obiect, am dișă către Dumneșeu: *O Dômne, nu știu grăi, că ténéră suntă eu față cu ună atare obiect, și nu suntă în stare să vorbescă despre elă poporului tău!*

* * *

Era meșul nopții, ora tainică a liniștii în noptea fatală de 30 spre 31 Iulie. Publicul din acestă mică opid, reședința Marelui Arhiepiscop, s'a fost dată odihnei știind, cumcă iubitul său Mitropolit, deși cu câte va zile mai înainte suferise câte-va zile în pată, totuși acum era deja restaurat, și blândul lui vers se aușe chiar și în sêra de 30 Iulie în această biserică catedrală, binecuvântându-și iubitul său popor. De odată în profunda tăcere a nopții toți cei adăpostii în castelul mitropolitan suntă în picioare, căci bunul lor părinte se simția foarte rău. Câte-va minute încă și prin piața Blășișului se vedă prin cele mai multe case lumini aprinse. Capitulari, profesori, consăngeni și alții alergă în fuga mare la castelul mitropolitan. Și, o oesă nefericită! o minută purure de tristă aducere aminte! Toți aceștia în locul Marelui Mitropolit Dr. Ioan, cândva Vancea; nu mai află decât un trup mort: O! un trup mort, a căruia față își perduse deja roșeța cea plină de viață, în ruinele ei însă se vedeau atunci încă deplin trăsăturile acele, în cari Dumneșeu a fost imprimat așa evidentă bunătatea și blăndețea. Atunci se încep tris-tulă coră ală plânsului, atunci se des-

chise isvorul lacrimelor, care ca și ună torente s'a lătit peste întreg opidul, de acolo dimineața peste întregă arhiepiscopă, apoi peste întregă provincie, după aceea peste întregă patriă și în urmă s'a vârsat cu repejune peste românia intrăgă, așa câtă din cuvânt în cuvânt s'a împlinită cu privire la marile nostru Arhiepiscopă aceea, ce ne spune Sânta Scriptură despre Iuda Macabeul: *„Că l'a plâns pe elă totă poporulă cu plângere mare, și a dișă: Cum a cădută celă tare, carele a mântuită poporulă său!”* Macab. I. 9, 20, 21.

Câtă de mari, câtă de strălucite, trebuiesc să fiă virtuțile, câtă de nobile calitățile, câtă de escelente meritele unui bărbat, pentru care nu o familie, nu ună ținută, nu o țară, ci ună poporă întregă de mai bine de 10 milioane, auzându de mărtea lui, a înarborat numai decâtă flamura cea neagră, nu numai la locuința — unde nu odată este numai masca simțmintelor — ci în inimă, căci putemă să dișem, că astădi totă inima românească săgetată și rănită în adencă ei, e împodobită cu trista podobă a florului negru pentru mărtea Marelui nostru Mitropolit.

* * *

Cum se se potă dera în urma acestora aștepta dela slabele mele puteri și dela și mai slabele mele cuvinte, ca să potă premări cum se cuvine pe Marele Defunct, și prin aceea să potă barăm în câteva trăsături descrie mărimea pierderii, sub care gemem și plângem noi astădi cu lacrimi așa ferbinți? De aceea am cugetat, că potă mai bine ar fi, de așa tăce. Decă așa tăce eu însă, atunci ar vorbi petrele. Petrele din imposantele edificii culturale dela intrarea în pița reședinței mitropolitane în lungul și maiestaticul lor șir până la biserică porochială imbrăcate adă în doliu profund, ore nu strigă ele cu versă trémurător: *Plângi biserică românească unită, Sion Sântă, plângi națiune română, căci Arhiepiscopul, ce țile-a ridicată ție tôte acestea, astădi intră în mormânt!* O! câte planuri înalte, câte propusuri nobile de ale Marelui nostru Arhiepiscop față cu poporulă său, de a-i înainta instituțiunile lui culturale și de a-i crea altele, nu s'au dus cu elă pentru tot-deuna în acestă mormânt! Și cu ele câtă iubire față cu înaintarea nemului nostru! Căci iubirea Lui față cu înaintarea culturai poporului său, fără a pută fi desavănată de ore cine, în față lui Dumneșeu și a lumii întregă potă să dișă, că a atinsă gradulă acela din sferale cele mai înalte, până la care numai foarte rari muritori se potă ridica, gradulă acela, ce noi îl numimă: iubire eroică. Istoria instructivă a nobilului poporă elină ne-a conservată prorumperea aceea de o iubire eroică a unui Atenian față cu patria sa, care, înflăcărât de iubirea ei și a giutei sale, a prinsă o nae inimică, când voia să fugă, mai întâi cu mâna dreaptă. După-ce inimicul i-a tăiat-o, o a prinsă cu mâna stângă și după ce inimicul i-a tăiat-o și pe acesta, a prins-o cu dinții, cândă apoi i-a cădută și capul. Și etă! Sub altă formă s'a repetat scena această de iubire eroică în Marele nostru Arhiepiscop. Mai înainte ar fi fostă o indiscrețiune dela mine, astădi însă nu mai este, decă spre dovedirea eroismului acestuia de iubire a Marelui nostru Mitropolit față cu instituțiunile culturale ale poporului său, mă provocă la cuvintele acele ale Lui, dișe în prezența consăliarilor săi, cari imă suntă martori: *Că decă nu voi mai pută alt-cumă, atunci imă voi da crucea de pe peptă, și reverenda de pe mine, și instituțiunile de cultură ale poporului meu, totuși nu le voi lăsa să piară.*

Decă voi tăce eu, atunci vor vorbi petrele. Atunci vor striga petrele din grandioasa basilică a Sântului Petru din Roma, unde pentru întâia dată, în față episcopului întreg din cele cinci continente, în versul sonor al Marelui nostru Mitropolită a răsuna versul

unui arhiepiscop român, care prin erudițiunea, elocința, pietatea și iubirea biserică sale a escelat între atăția bărbați ilustri adunați la epocalulă sinodă a totă lumea, ținută în Vaticană la 1869.

Decă voi tăce eu, atunci petrele vor striga. Atunci vor striga petrele din veneranda această biserică, din și multe alte biserici din două diecese, cari timp de mai 27 ani au fostă martorii pietății celei peste fire, ba putemă dișe pietății de Cheruvimă, cu care se apropia Elă de altarulă Domnului, spre a aduce lui Dumneșeu jertfa neincorantă a Unuia născută Fiului Său, Domnulă cerului și ală pământului; cari au fostă martorii zelului, entuziasmulă adevărată apostolică, cu care predica elă cuvântulă lui Dumneșeu poporului să credincios. Cu deosebire, voi locuitoră de totă categoria ai acestui opid, de secură nu veți uita nică când, cum nu odată credința cea mare, de care era cuprinsă sufletul Marelui nostru Mitropolit, în decursulă predicării se imprimă pe față Lui cu atăta sinceritate și grație, câtă față Lui strălucă ca față de ingeră.

De voi tăce eu, atunci petrele vor grăi. Da! atunci petrele din trei reședințe episcopescă, cari au fostă martorii activității Lui neobosite de di de nopte timp de mai 50 de ani, vor striga lamentându-se, că atăta activitate, atăta diligență, atăta paciință la lucru și atăta perseveranță în întregă clerulă celor patru diecese încă nu s'a mai vedută până acum în nimeni ca în Marele nostru Arhiepiscop.

De voi tăce eu, atunci să spună fundațiunile cele multe la biserică și școle făcute de densusul; să spună ajutoarele cele multe date în tôte zilele tinerimii, preoțimii și miserilor; să spună lacrimile cele multe, ce le-a șters de pe fețele celor intristați, să spună balsamulă recoritoră, ce l'a turnat Elă tot deuna pe inimele rănite, ce se întorceau către Elă; să spună edificile cele multe bisericescă și școlastice din parochiale aloră două diecese, ce ca farmecate din pământ s'au ridicat pe timpul arhiepiscopării Lui, să spună adunările cele multe bisericescă și școlastice, în cari cu concursulă clerului și ală poporului a făcută ordine în ună labirintă de afaceri; să spună nivelulă înaltă de cultură, la care a ridicat Elă clerulă său; să spună în urmă străinii de limbă și credință, pe cari i-a captivat cu dulceta și eleganța, ce transpira în vorbele, manierele, conduita și blândul, simpaticul și ingeresculă lui zimbet; să spună toți și tôte aceste, că decă ar fi ochii noștri două fântăni de lacrimi, ore putere-ar ele adecua pierderea noastră, ce o amă îndurat-o noi în mărtea Lui? Să spună, ore putemă să fimă judecați decă copleșiți de sarcina grea a durerii, adencă răniți în suflet și în inimă, cu mâinile încrucișate și cu ochi îndreptați spre ceru, care singur ne mai potă mângăia, ca profetul Ieremie în față Ierusalimului ruinat ne tânguimă strigându: *Dômne, cădută a cumuna capulă nostru! și vai nouă!*

* * *

Însă în marea durerii, în care ajunși de naufragiu, suntem pe aci să ne încăm, să luămă pildă de curagiu dela Elă, cum s'a purtat elă în ora morții, durerea cea din urmă, ce l'a ajunș. Nu este despărțire mai amară, ca despărțirea sufletului de trup *„tantum est animae corporisque dulce consortium”*, atăta este de dulce și de plăcută consorțiulă sufletului cu trupul, precum dișe s. Augustin. Inși și sfinții, cari n'au tremurat de frica fômei, frigului, setei, veghiării, singurătății, batjocurei și asupririloră dușmane, au trimurat nu odată în tôte cele din lăuntru ale lor în față morții. Și Matele nostru Mitropolită a fostă în ora această înfricoșată a morții așa de calmă, așa de resignată și așa de liniștită, câtă decă ar fi și ângerii muritori, amă pută să dișem, că mărtea lui a fostă mărtea de ângeră. Fără dureri, fără luptă, fără chinor, vădându apropierea minutului din urmă,

aduându-și aminte de cuvintele Sântului Paul: *„că stricaciosulă acesta se va imbrăca întru nestrăcaciune și muritorulă acesta întru nemurire”*, și de ale dreptului Iob: *„știu că trăsescă rescumpătorulă meu, și în ziua cea mai de pe urmă crășă mă voi imbrăca în carnea mea”*, închidându-și blăncii săi ochi și-a dat sufletul, care în minutulă acesta lăudându pe Dumneșeu în imni nesfârșiți la oaltă cu ângerii, arhangelii, cheruvimii și serafimii, se rógă lui Dumneșeu pentru turma sa din patru diecese, repetându cuvintele, ce de atătea ori cu trichirile arhierescă în mână le-a dișă peste turma sa: *„Dômne, Dômne, caută din ceru și veđi, și cercetă via această, pe care o-a sădită drepta ta!”*

* * *

Și acum depunându sarcina această grea de pe umerii mei, sub care ar trebui să imbrăncescă, decă m'asă încerca a o mai purta, își lasă ție istoria loculă, ca să suplineseț tu marea lacună, ce o lasă cuvintele mele în descrierea și prețuirea acestui mare arhiepiscop. Infrumseteză-ți cu ghirlande și lauri paginile, pe cari vei scrie marile lui fapte, și apoi păstrează-le, ca cea mai scumpă reliquie a seculului din nemă în nemă, până atunci, până când va mai fi suflare românească pe acestă pământ.

HIGIENA.

Colera.

(Fine.)

După ce amă arătat în numărulă din Dumineca trecută, ce este colera, urmază acum să arătăm, cari suntă semnele, după cari se potă cunosce colera și cum amă pută să ne ferim de ea.

Semnele colerei suntă deosebite și nu pe toți omenii îi atacă această bolă în același mod. În cele mai multe casuri însă bolă începe cu urdinare. Primele semne se arată de obicei noptea, când omul este apucat de dureri în pânțee (colice) după cari îndată urmază urdinarea. Această urdinare nu se deosebesce mult de urdinarea comună. Ea câte odată nu ține mai mult de câteva ore, de cele mai multe-ori însă ea ține câte-va zile. De multe-ori omul încă înainte de a-l fi apucat urdinarea se simte cam fără viață, însoțită de ore-care greutate și durere la capulă peptului. În cele mai multe casuri însă, omul, chiar și după ce l'a apucat urdinarea, nu simte mai de loc dureri. Ferbințela este mică sau mai de loc, pofta de mâncare aproape bună, așa că bolnavul, pe lângă totă urdinarea, merge regulat la lucru și continuă a-și vedea de treburile lui. Tocmai aci zace apoi primejdia, căci decă numai decâtă după ivirea acestor semne omul ar alerga la doctor, ușor s'ar pută vindeca și nică pe alții nu i-ar primejdi în așa mare măsură. Știmă, că urdinarea acestor bolnavi conține otrava bolii, în scaunele lor se află germenii colerei; potă deci ori cine să-și închipuescă, că decă ună astfel de bolnav, în loc de a se duce la doctor, el merge în câmp, lucră în grădină etc. și pretutindenea se urdineză, prin această elă presară germenii bolii între omeni și de aci vine, că colera se răspândește atât de repede.

Specialiștii spună, că la două din trei părți ale casurilor de bolă, totu cam cu aceste semne se ivesce colera. Nu arare-ori se întâmplă însă, că bolă isbucnesce de-odată în măsură mai mare. Cam de obicei noptea îl apucă

re omă de-odată o durere de pân-tece împreună cu o urdinare forte desă și abundanță. Urdina-reaceasta nu mai sémănă cu cea făisă mai sus; ea este apătósă, fără colóre, în care înótă nisce buburuze albi, asemenea grăun-țeloră de urez. In acestea se cu-prindă apoi germeii colerei. In același timp, bolnavul prinde a vërsa, la stomac simte nisce căr-cei dureroși și are o sete arde-tóre. Limba îi este albă, lată și umedă. Cu câtă urdinarea cresce, cu atâtă bolnavul slăbesce, mân-ile și picioarele i-se răcesc, cărceii suntă grozavi, trăsurile feței se șterg, circulația sângelui se împedecă din ce în ce mai mult și bolnavul cade într'o stare rece, înghețată. Tóte acestea se petrec în timp de o jumătate de óră séu într'o óră; rare-ori se întem-plă sé dureze una, ori două zile.

In acéstă stare a bólei, doctori-ile cam puțină ajută, de o parte pentru-că în stomacul bolnavului se află un fel de umezélă să-rată care strică efectul doctori-ilor, ér de altă parte pentru-că bolnavul varsă mereu și nu póte ținē în stomac doctoria. Cu tóte acestea medicul póte da frumosă ajutor și neapérat trebuie sé-lă chiamăm. Déca bolnavul scapă din starea de mai sus, numai decătă începe sé-i fiă mai bine, urdinarea îl apucă totă mai rar, cărceii nu se mai ivesc, mânile și picioarele încep a se încald și bolnavul după scurte suferințe se însănătoșeză.

Déca însă medicul n'a putut ajuta nimic, bolnavul se schimbă în câteva óre de nu se mai cu-nósce; nasul i-se subțiează, obrazii se întund, ochii întră în cap; durere de cap, vijiituri de urechi și ameteți; glasul se subțiează și în curéndu se stinge; bolnavul este torturat de sforțări continue de a vërsa și de cărcei forte du-rosoși, mai ales la pulpe; trupul mereu i-se răcesce, mânile și pi-cioarele se învinețesc, mai târziu se învinețesc întreg trupul, un-ghiile se înegresc, picioarele și mânile se acoperă de pete negre, degetele se subțiează, pielea se sbircesce pe totă trupul și slăbi-ciunea se face vedéndu cu ochii, până când mórtea pune capétă acestor suferințe.

Astfel descrie „Apératorul Sănătății“ semnele, sub cari se ivesc colera.

In ce privesce mijlócele de vindecare, acestea le putem gici ușor din cele duse mai sus. Când se ivesc primele semne, bolna-vul n'are decătă sé cheme nu-mai decătă medicul într'ajutor; ér pentru a ne feri de bólă, n'a-venim decătă sé ne păzim de-a veni în atingere cu tóte acele mij-lóce, cari conțin germeii bólei și între cari locul primă îl oc-upă escrementele.

Distinsul medic român delà Bucuresci, d-lă Dr. Felix, direc-torul general al serviciului sani-tar din România, recomandă măsurile cele mai potrivite pen-tru încunjurarea colerei. Intre a-cesste măsură d sa înșiră între al-tele: desinfectarea escrementelor, nimicirea séu desinfectarea radi-cală a rufăriei, vestmintelor și așternuturilor infectate; depăr-tarea repede a substanțelor in-fectioase din locuință; curățenia scrupuloasă a caselor și curților; izolarea bolnavilor; strămutarea locuitorilor sănătoși din casele infectate; încunjurarea, desinfectarea scrupuloasă a umblătorilor; feriți-vé de a mânca póme ori le-

gume necópte; nu beți apă necu-rată; feriți-vé de-a bea apă din pãrae și fântâni, mai nainte de a o ferbe; mai cu sémă însă apa în care se spală rufele e forte primejdiosă, și nici decum nu trebuie sé bem din riuri ori pãrae de acelea, în cari se spală rufele.

Acestea și alte mijlóce ase-menea lor, pe cari ni-le spune însa-și mintea sănétosă, trebuie sé le cunósca fiă-cere dintre noi, mai ales acum, când îngrozitóra bólă a colerei începe sé amenințe ome-nimea, luândă întinderi totă mai mari pe continentul Europei.

P O V E Ţ E.

Nisipul stingetoră de focă. Nisi-pul e o materiă forte folositoare, cu ajutorul căreia putem forte ușor a stinge focul la incepu-tul aprinderii lui. Când se a-prinde petroleul (gazul) se póte stinge lesne, aruncând peste el nisip mult. E de recomandat, ca familiile, cari ard petroleu, se țină în apropiere grămeți de ni-sip.

Depărtarea petelor de zamă de póme. De multe ori se întem-plă, că mâncând póme, câțiva picuri de zamă curg pe albiturile, ce purtăm. Pentru ca petele astfel formate sé le depărtăm din al-bitur, disolvăm (topim) puțină antichlor în apă fierbinte, cu acéstă udăm pata încă prospétă, apoi presărăm pe pată pulvere de piatră de vin, frecând puțin haina cu pata. După ce am ur-mat acéstă procedură, clătim puțină albitura cu pata mai în-tău în apă caldă, apoi în apă rece, o stórcem și o lăsăm sé se usce. In loc de piatră de vin putem folosi și oțet tare, ér la casă când n'am voi sé urmăm sfatul acesta, atunci putem fo-losi și așa numita „Eau de a-valle“.

Cum se obișnuiesc a se suferi va-cinele străine în același grajd. Se întem-plă forte adeseori, că decă pu-nem într'un grajd o vacă stre-ină, ori decă schimbăm locurile din grajd ale vacilor, ele nu se pré suferă una pe alta, se împung, se lovesc mereu, ba de multe ori se întem-plă chiar și nenorociri. Pentru ca sé se încungiure tóte acestea, n'avem decătă sé spălăm grumații și capul vacii mai slabe, ori mai fricóse cu vi-nars și atunci sé fim liniștiți, că vacile neastempérate nu se vor mai înderțnici, ci se vor purta cu prietini față de vaca, ori va-cile pe cari mai înainte nu le pu-teau suferi.

MULTE ȘI DE TOATE.

Avuția acum și odinioară.

Sub titlul „La fortune mobilière dans l'histoire“ publică vicontele d'Avenel în „Revue des deux mondes“, o serie de articuli forte interesanți. Mai întâu d'Ave-nel pune întrebarea, că ore mai înainte au fost averi mai mari, ca acum. Auto-rul dăce, că aprecierile averilor mo-derne, cari vorbesc de mii de milioane, sunt esagerate. Ca pe cel mai bogat om al primei jumătăți a acestui vécu, cel puțin în Franța, îl ține densusul pe baronul James de Rothschild, care muri la 1860 și a căruia avere o calcu-léză autorul la suma de 800 milioane. Acéstă avere s'a împărțit în cinci părți; prin urmare averile moderne nu rămân multă la un loc.

Probabil, ca în Roma vechiă au fost astfel de averi mari, dér sigur totă nu se póte stabili, deórece de pe timpul acela ne lipsesc date hotărâte în bani. In primul cuart al vécului al 13-lea era valórea banilor cu 4 1/2 mai mare ca acum; 800 milioane de astăi ar fi corespuns cu 178 milioane în timpul acela. Dér așa de bogat nu era nimeni atunci, nici chiar regele Fran-ciei. Optă milioane livre (livra=22 franci) da un venit de 800,000 livre; dér curtea regelui Ludovic cel sântu nu costa decătă 50,000 livre (a. 1251) și pensiunea reginei era de 500 livre.

Un domn mare, ca contele de Savoia, cheltuia pe an 4800 livre (a. 1279). In vécul 14, 15, 16 se urcă va-lórea banilor, dér încă nu se aflau averi de 80 milioane.

In anul 1316 familia regescă din Franța cheltuia pe un an numai 53,000 livre.

Venitele regilor francesi erau de sigur mai mari, decă se socotesce și darea țerei; dér deórece acéstă era fo-losită pentru țera nu se ia în conside-rațiune la averea personală.

Societatea de atunci nu putea sé adune sume așa oclosale de bani. Co-merciul mare și industria mare erau oprite. Cu deosebire speculațiunile în bani erau forte aspru urmărite de lege. Cu tóte acestea însă unii își câștigau averi, cu cari apoi cumpérau principate, ducate etc.

Abia în vécul al 16 și 17 se făcú o schimbare, deórece marile descoperiri învișară comerțul și prin acéstă ordinea materială deveni mai puternică și idea despre comerțul cu bani și despre camătă deveni mai rațională.

O mare proprietate, care este citată în vécul al 15, a fost aceea a fami-liei Rohan, al cărei venit anual după socotéla de astăi era de aprópe 300,000 franci. In a. 1534 lasă cancelarul du Prati o avere cam de 36 milioane franci. Banherul Fugger lasă (a. 1550) cam 240 milioane, care de sigur a fost cea mai mare avere din vécul 16-lea. Car-dinalul Mazarin a lăsat de asemenea o avere cam de 240 milioane franci. Ca-pitalistul de sigur, că va întâmpina din ce în ce mai multe greutăți, deórece interesele scad forte tare. Sub Filip cel frumos erau de 10 procente, sub Fran-cisc I, 8, sub Ludovic al XIV, 6 sub Napoleon I, 5 și astăi 3 1/2 până la 4.

Prin progresarea culturii au urmat o seriă de rezultate bune, dér procente la scăzut pe încetul.

Motivă firesc.

Judecătorul: „Ce te a îndemnat, sé spargi casa de bani?“ — *Acusatul:* „Bani, cari erau înăuntru. Nu țintesc fiecare om la bani. Óre D-ta d-le jude-cător, stai de geaba aici!“

Păcálit. *Ion:* „Nu poți sé-mi împruți 100 florini?“ *George:* „Imi pare réu, dér n'am atât la mine!“ — *Dér acasă?“* — *Ion:* „Mulțamesc, toți se află bine, și nevastă și copii!“

Tergul de rimători din Steinbruch. La 12 Aug. n. starea rimătorilor a fost de 153,324 capete, la 20 Iunie au intrat 1674 capete și au eșit 2687 rămânând la 21 Iunie un număr de 151,311 capete. — Se notă: marfa ungresă veche, grea dela 43 — până la 43 1/2 cr. marfa ungresă tineră grea dela 45 — cr. până la 46 1/2 cr., de mijloc dela 45 1/2 cr. până la 46 1/2 cr., ușor dela 47 1/2 cr. până la 49 — cr. — Marfa țărănescă grea dela — până la — cr. — de mijloc dela 45 cr. până la 45 1/2 cr. ușor dela 47 1/2 cr. până la 49 — cr. — Marfa de România Bákony de grea dela — cr. până la — cr. transito mijloc grea dela — cr. până la — cr. însă transito ușor dela — cr. până la — cr. transito tópeșă grea dela — cr. până la — cr. transito mijloc dela — cr. până la — cr. Marfa sêrbescă grea dela 46 — 46 1/2 cr. transito, mijloc grea dela 46 — 46 1/2 cr. transito ușor dela 46 1/2 47 cr. Porci îngrășați de un an dela — cr. până la — cr., îngrășați cu cucuruz dela — cr. până la — cr., îngrășați cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântărit la gară cu 47.

Ursul pieteii Brașov
din 17 Augustă st. n. 1892

Genote românesce	Cump.	Vând.
Argint românesc	9.45	9.47
Napoleon-d'or	9.35	9.40
Lire turcesce	9.46	9.48 1/2
scrib. fonc. „Albina“ 6%	10.48	0.715
scrib. fonc. „Albina“ 5%	101.	—
scrib. fonc. „Albina“ 5%	100.—	101.—
scrib. fonc. „Albina“ 5%	9.65	9.68
scrib. fonc. „Albina“ 5%	5.45	5.50
scrib. fonc. „Albina“ 5%	117.—	—
scrib. fonc. „Albina“ 5%	58.—	58.50

Contul 6—8% pe an.

Cursul la bursa din Viena
din 18 Augustă a. e. 1892

Renta de aur 4%	111.75
Renta de hârtă 5%	100.40
Imprumutul căilor ferate ungare	120.20
aur	100.26
Amortisarea datoriei căilor ferate de	
ostă ungare [1-ma emisiune]	117.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de	
ostă ungare [2-a emisiune]	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de	
ostă ungare [3-a emisiune]	—
Renzii rurale-ungare	94.25
Renzii croato-slavone	—
Despăgubirea pentru dijma de vin	
unguresc	95.—
Imprumutul cu premiul ungresc	143.50
Losurile pentru regularea Tisei și Se-	
ghedinului	136.75
Renta de hârtă austriacă	96.45
Renta de argint austriacă	96.15
Renta de aur austriacă	114.05
Losuri din 1860	140.20
Acțiunile băncei austro-ungare	1000.—
Acțiunile băncei de credit austr.	361.75
Acțiunile băncei de credit ungar.	316.—
Galbeni împărătesci	5.66
Napoleon-d'or	9.49
Mărci 100 imp. germane	58.55
Londra 10 Livres sterlinge	119.60

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Malor.

De arendat.

Pe 9 ani începând cu 23 Aprilie 1894 s. v. încolo,

Moșia „SUDIȚII“

(Cacalechii vechi e Reda Barbului din Județul Buzău) în România.

proprietatea bisericii Sf. Nicolae din Brașov (Scheiu) Transilvania.

Licitațiunea se va ține conform condițiunilor, în 6 Septemvre 1892 st. v. și zilele următoare în „Hotelul Bulevard“, Bucuresci.

Informațiun mai de aprópe se pot lua dela D-nii Steriu Stinge, episcop al bisericii din Brașov și Vasile Stinghe, comersant în Buzău.

Comitetul parochial al bisericii Sf. Nicolae din Brașov (Transilvania).

Gestreifte und karrirte Seidenstoffe, Louisine — Foulards — Surah — Taffetas — Merveilleux etc. — von 45 kr. bis fl. 3.85 per Meter versendet roben- und fünfweisse porto- und zollfrei die **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (K. u. K. Hofliefer.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

Dr. Sterie N. Ciurcu.
Viena, IX Pelikangasse 10.

Cabinetul de consultațiune ou celebritățile medicale și cu specialiștii dela facultatea de medicină din Viena.

Consultațiuni și prin corespondență

Dintre toate hărțile pentru țigarete este recunoscută de cea mai bună hărtia de țigarete veritabilă franceză

„Le Gloria“

fabricațiunea d-lor
JOSIFŪ BARDOU & FILS în
PERPIGNAN—PARIS.

60 medalii de aur, 16 diplome de onore mari, 20 diplome „Hors Concours“.

„Le Gloria“ este hărtia, care în fineță și bunătate întrece toate celelalte hărți de cigarete ce există.

„Le Gloria“ este numai atunci veritabilă, dacă fiă-care cărticică poartă firma IOSIFŪ BARDOU & FILS.

„Le Gloria“ se efectuează cu marginile netede seu crestate (perforate.)

„Le Gloria“ se efectuează și ca tuburi și adică într'o calitate neîntrecută de fină.

„Le Gloria“ este de căpătat în Brașov în toate marșetăniile și băcăniile en-gros, precum și la fiă-care debitantă mai bună de tutun.

855.—13

De închiriat.

în maerul Blumena Nr. 199 pe unulă seu mai mulți ani sunt:

de acum încolo:

- 1) Podulă fabricei de ulei ca magazină de bucate;
- 2) Magazinele lănăriei;

Informațiune mai de aproape se dă în

Cancelaria Eforiei școlare în edificiulă gimnasiului român
din grôveră suburbiulă Scheiu.

824—9.—22

Quint-Estract de Coniac.

Marca pentru
Quint Estract de Coniac

Spre producerea momentană a unui coniac escelentă, sănătos și abundentă, care nu se pôte deosebi de coniaculă veritabilă franceșă, recomandă această specialitate **probată.**

Prețulă unui kilo (de ajunsă pentru producerea a 100 litre) este 16 fl. v. a. Recepta se alătură gratis. Pentru celă mai bună rezultată și pentru ună fabricată sănătosă garantez.

Economisare de spirtă

pôte obține prin **esența** mea neîntrecută pentru **intărirea rachiurilor**; aceea dă beuturilor ună gustă plăcută, simțibilă și se pôte găsi numai la mine.

Prețulă unui kilo **3 fl. 50 cr.** (de ajunsă la 600—1000 litre) inclusivă instrucțiunei de întrebunțare.

Aiără de aceste specialități oferă de totă felulă de esențe pentru producerea de **rumă, slivovitz, treber, kräuterbitter** și de totă felulă de **liqueur-uri, spirtușe oțetă și oțetă de vină** de o calitate neîntrecută. Recepte se alătură gratis. **Prețuri curențe franco.**

Se garantează pentru fabricate sănătoșe.

CARL PHILIPP POLLAK,

Fabrică de specialități de esențe în Fraga.

892,50—9.

Representanți solidi se caută.

FUNDATĂ ÎN 1888.

TIPOGRAFIA

FUNDATĂ ÎN 1888.

A. MUREȘIANU

BRAȘOVU, PIAȚA MARE No. 30.

Acestă stabilimentă este provăduț cu cele mai nouă mijloce tehnice și asortată cu totă felulă de caractere de litere din cele mai moderne, este pusă în pozițiune de a putea esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
PENTRU TÔTE SPECILE DE SERVICIURI.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.

COMPTURI, ADRESE, CIRCULARE, SCRISORI, CUVERTE,
PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE ANUNCIURI.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroulă tipografiei, Brașov piața mare Nr. 30, etagiulă I, cătră stradă. Comandele din afară rugămă a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.